

KURIER Wileński

ŚRODA, 28 WRZEŚNIA 1994 R.
Nr 190 (12466)

Żaluzje, sprzęt
oświetleniowy.
Tel./fax. 77-36-16, Vilnius.

Brakuje nauczycieli, podręczników, wiele dzieci jest niedożywnionych, nie ma ubrania i obuwia

Jak pomóc szkole polskiej?

Temat to nienowy. Co pewien czas dyskutujemy go wspólnie z pedagogami. I co jakiś czas powstają nowe problemy, aktualne dla danej chwili, podsyłane przez życie. Nie ma chyba potrzeby tłumaczenia, jak ważne jest znać to, co się dzieje w szkole, która jest nie tylko placówką kształceniową, ale też ogniskiem kultury w szerokim znaczeniu tego słowa. Spotkanie w redakcji dyrektorów wileńskich szkół polskich miało to właśnie na celu: zasygnalizowanie płyty Achilleasa szkolnictwa polskiego. Do redakcji przybyli dyrektorzy szkół średnich: numer 5 — Wacław Baranowski, im. Adama Mickiewicza — Czesław Dawidowicz, im. Władysława Syrokomli — Jan Dowgiałło, im. Jana Pawła II — Adam Błaskiewicz.

Szczera rozmowa ludzi zaangażowanych w sprawy życia szkoły pozwala wysnuć kilka refleksji. Przeżywamy kryzys nauczycieli. Prawie we wszystkich szkołach takie przedmioty, jak matematyka, i języki obce przeważnie wykładają emeryci. Młodzież, nawet ta, która ukończyła niedawno studia wyższe, nie idzie do szkół, bo pensja nauczycielska pozwala

dziś egzystować w najlepszym przypadku na granicy ubóstwa. Zresztą klasy starsze też pustoszeją, wielu uczniów odchodzi ze szkoły po dziewięciu klasach, toteż te starsze są nieliczne i prawie całkowicie dziewczęce. W młodszych frekwencja również wymaga wiele do życzenia. Teraz nikogo nie obchodzi, że dziecko się nie uczy, a lata powszechnego nauczania minęły. Podobnie też nikt teraz nie bada, ile w konkretnej mikrodziedzinie szkolnej będzie się uczyło dzieci za rok lub dwa. Prognozowanie tego na szczeblu samorządowym jak i kontrola za tym, aby każde dziecko się uczyło, uważane jest za relikty przeszłości.

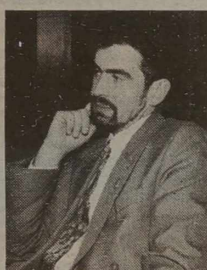
Brak kadry nauczycielskiej — to problem numer jeden.

Ciągły problem podręczników w języku polskim, to kwestia następna. Nadal ich brak, nadal nauczyciele w różny sposób własnym sumptem zdobywają je jak umiają. "Stare" szkoły mają

(Dokończenie na str. 3)

NA ZDJĘCIU: podczas spotkania w redakcji.

Fot. Tadeusz Ważniewicz

Dziś w numerze:

Str. 1,3

O czym śnią dyrektorzy
półekich szkół?

Str. 2

Mamy nowego ambasadora USA, a czy od 1 października będziemy mieć w sklepach aparaty kasowe — nie wiadomo.

Str. 3

Bardziej niż diabeł święconej wody grzyblarze mają ukończyć podbrodźkich lasów. Czy rzeczywiście pijana Natalla Lauruvienė straciła pomnik Dordzika?

Str. 4-5

Parlament estoński nie ufa swemu rządowi, a prezydent Polski — jak zawsze działa energicznie. Dowiadujemy się też, kogo Polacy lubią, a kogo — nie bardzo.

Str. 6

Pacjentów "Czerwonego Krzyża" niepokoi dalszy los tej lecznicy.

Str. 7

Krwonych poszukują, dobroczyncom dziękują, o porady proszą na stronie listów.

Str. 8

O Samorządzie terytorialnym uchwały ciąg dalszy.

Str. 9

O słynnym skrzypku z Wilna, o Andriju Rublowie — w dzienniku sztuki.

Str. 10-11

O korupcji, kidnaperstwie i problemach narodowościowych w przeglądzie prasy litewskiej.

SENTENCJA DNIA

Wolność jest to prawo czynienia wszystkiego tego, na co ustawy pozwalają.

Montesquieu

Znad Wilii

Radio 73.34 / 103.8 FM

Koncerty życzeń

Codziennie
o godz. 11.05, 19.30

Prezydent A. Brazauskas złożył wizytę w USA

W najbliższy piątek prezydent republiki A. Brazauskas wygłosi przemówienie w Zgromadzeniu Ogólnym Narodów Zjednoczonych. Na posiedzeniu porannym przeznaczono mu pół godziny.

W tradycyjnym poniedziałkowym wywiadzie dla Radia Litewskiego A. Brazauskas powiedział, że jego wizyta w Stanach Zjednoczonych Ameryki potrwa pięć dni.

Na odbywającym się obecnie Zgromadzeniu Ogólnym zamierzają wystąpić przywódcy 26 państw. Wczoraj na posiedzeniu porannym przemawiał prezydent USA Bill Clinton, na wieczornym — prezydent Rosji Borys Jelecyn. Dziś wystąpi prezydent Łotwy Guntis Ulmanis.

Delegacja z A. Brazauskasem przybędzie do Nowego Jorku 28 września. Następnego dnia odleci do Filadelfii. A. Brazauskas złoży wieniec przed Drzwami Wolności, spotka się z merem miasta. Prezydent zaproszony też został do wygłoszenia odczytu dla członków wpływowego klubu przedsiębiorców "Rada spraw świata" (World Affairs Council). W tym klubie A. Brazauskas przemawiał podczas swej zeszłorocznej

wizyty w USA. W Filadelfii prezydent spotka się z kardynałem Johnem Krolem, który wiele dopomógł Kościołowi na Litwie.

W piątek, 30 września, w Nowym Jorku przed rozpoczęciem posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego A. Brazauskas spotka się z sekretarzem generalnym ONZ B. Galim. Po przemówieniu przewidziane są spotkania z szefami poszczególnych państw. W tym samym dniu A. Brazauskas uda się do Chicago. 1 października spędzi on z miejscowymi Litwinami. Prezydent złoży wieniec przed pomnikami poległych za wolność Litwy, odwiedzi centrum młodzieżowe szkoły lituanistycznej. Złoży hołd prochom prezydenta Republiki Litewskiej Kazysa Griniusa, które za tydzień zostaną sprowadzone na Litwę.

W ostatnim dniu wizyty A. Brazauskas odwiedzi miasto Lemont. Tu się spotka z członkami Zarządu Światowej Wspólnoty Litwinów oraz miejscową społecznością litewską, gubernatorem stanu Illinois Jimem Edgar. Wczoraj 2 października prezydent wraz z delegacją odleci do Wilna.

Spotkanie prezydenta z przedstawicielami organizacji społecznych i partii politycznych

W poniedziałek prezydent Litwy spotkał się z przedstawicielami Sejmu Litwy i Karty Obywatelskiej. Spotkanie odbyło się z inicjatywy ostatnich. Uczestniczyli w nim także liderzy partii Związku Ojczyzny i Chrześcijańskich Demokratów.

Rozmowa trwała 2,5 godziny. Lider opozycji Vytautas Landsbergis powiedział korespondentowi ELTA, że głównym tematem było zaniepokojenie społeczeństwa powodowane pertraktacjami i podpisywaniem dokumentów z Rosją, które "wy-

glądają na mocniejsze przytwierdzenie Litwy do obszaru politycznego Rosji". Dzieje się to, jak podkreślił, w warunkach swobodnego odizolowania władz Litwy.

Przewodniczący Karty Obywatelskiej Vytautas Kubilius mówił o zbieżności sytuacji z latami 1939-1940. Nie możemy mu zaprzeczyć, powiedział V. Landsbergis. Istotnie wyraża się wrażenie, iż politycy litewscy tworzą małą grupkę ludzi jednej partii. Tymczasem propozycje wymiany poglądów i ewentualnego kształtowania wspólnej polityki narodowej, za aprobatą

głównych partii politycznych, zdaniem V. Landsbergisa, były zasadniczo odrzucone.

Obecnie, powiedział, zdaje się, znowu umówiliśmy się, by takie spotkania u prezydenta miały miejsce i, by odbywały się regularnie. To pozytywne strony tej rozmowy.

Zaniepokojenie społeczeństwa, o którym mówiliśmy, prezydent usiłował rozprószyć, mówiąc, że wszystko robi się w normalnym trybie i innego wyjścia nie ma. Jednak nie mógł powiedzieć, że nas to przekonało, podkreślił V. Landsbergis.

O zmianach w Telewizji Litewskiej

Pod presją polityków

Wczoraj kierownictwo Telewizji Litewskiej zaprosiło dziennikarzy, by poinformować ich o zmianach mających nastąpić w ramówce (i nie tylko) LTV.

Konferencję zagal dyrektor generalny Telewizji Litewskiej Laimonas Tapinas. Mówił o ekonomicznej i politycznej sytuacji państwowej telewizji.

— Sytuacja jest dość skomplikowana. Ze strony polityków — dotyczy to zarówno prawicy, jak i lewicy — odczuwamy pewną presję. Prawica zarzuca nam, że jesteśmy za mało krytyczni, że za mało w naszych programach paniki i alarmu na temat zaistniałej w kraju sytuacji. Złota partia rządząca ma do nas pretensje o to, że zagęszczamy barwy i nie widzimy pozytywnych stron naszego życia. Zarówno jedna, jak i druga strona, próbuje uczynić z telewizji narzędzie w swoich rozgrywkach politycznych. Próbuje się na nas wywrzeć presję i poprzez finansowanie (wiadomo, że jesteśmy finansowani z budżetu). Często do ostatniej chwili nie wiemy, czy uda nam się w danym miesiącu wypłacić pensje pracownikom. Łącznościowcom jesteśmy dłużni już 1,5 mln litów. Mam nadzieję, że to wynika z rzeczywistej trudności budżetowej, a nie jest próba utrzymania nas na pasku. W każdym bądź razie obiecuje, że zanim kierującą tą instytucją, telewizja nie stanie się narzędziem żadnej partii. Będziemy się nadal starać w swoich programach zachować równowagę polityczną. Byłoby bardzo smutno, gdyby telewizja stała się kieszonkową zabawką jakiegoś jednego ugrupowania politycznego. Na całym świecie panuje tendencja uwalniania

(Dokończenie na str. 3)

Przygotowała
Irena LITWIN

Wokół Haiti

Armia obciąża Amerykanów odpowiedzialnością za śmierć 10 haitańczyków

Armia haitańska obciąża Stany Zjednoczone odpowiedzialnością za śmierć 10 haitańczyków, którzy zginęli w strzelaninie z amerykańskimi żołnierzami w mieście Cap-Haitien. Rzecznik armii, pkt Pierre Antoine powiedział, że amerykańscy żołnierze otworzyli ogień bez powodu. Od kul marines zginęło 8 wojskowych i dwóch cywilów.

Antoine poinformował także, że w poniedziałek uderzeni cywile ostrzelali, a następnie zajęli koszar wojskowe w miejscowości Le Borgne, położonej w pobliżu Cap-Haitien. Napastnicy — zwolennicy prezydenta Aristide'a — wykorzystali niespokojną sytuację w

tych regionie. Agencja DPA pisze, że już w przeszłości wielokrotnie dochodziło do Le Borgne do krwawych starć między wojskami a zwolennikami obalonego prezydenta.

Z północnej części Haiti, z okolic Cap-Haitien naphywały doniesienia o porzuceniu przez policjantów i wojskowych swoich posterunków. Uciekają oni do stolicy Haiti, Port-au-Prince. Posterunki policji i koszar wojskowe przejmują cywile, którzy następnie przekazują je amerykańskiemu żołnierzom. W miejscowości Milot w pobliżu Cap-Haitien miejscowa ludność spłądowała magazyn żywności.

Żołnierze amerykańscy rozbrajają cywilów

Amerykańscy żołnierze, którzy przybyli na Haiti, aby umożliwić przywrócenie demokracji i przekazanie władzy legalnemu prezydentowi Aristide'owi, przystąpili we wtorek do rozbrajania cywilów.

Przedstawiciele armii USA poinformowali, że we wtorek rozpoczęto

realizację programu odkupowania broni od mieszkańców Haiti. Przewiduje się wypłacanie od 50 do 300 dolarów za wszelkie uzbrojenie, od broni krótkiej po wyrzutnie maszynowych rakiet, by zmniejszyć niebezpieczeństwo stwarzane przez uzbrojonych cywilów w nadal niespokojnym Haiti.

Obserwatorzy wojskowi ONZ nadzorują operację USA

Rzecznik wojskowy USA poinformował w Port-au-Prince, że obserwatorzy wojskowi z sześciu krajów nadzorują działalność 14 tys. żołnierzy amerykańskich przebywających na Haiti.

Po czterech obserwatorach wysłały Nowa Zelandia i Bangladesz, zaś po dwóch Francja, Irlandia, Dżibuti i Gwatemala. "Ich zadaniem będzie obserwowanie operacji sił wielonarodowych w ramach rezolucji 940 Rady Bezpieczeństwa ONZ oraz złożenie sekretarzowi generalnemu ONZ sprawozdania z jej realizacji" — powiedział rzecznik wojskowy USA Barry Willey.

Oświadczył, że na razie po dwóch obserwatorów przydzielonych zostanie do każdego z sześciu batalionów, przebywających na Haiti. Kolejna grupa 44 obserwatorów ONZ przybył na Haiti jeszcze w tym tygodniu.

Bank Światowy udzieli pilnego kredytu

Bank Światowy poinformował w Waszyngtonie, że zamierza w trybie pilnym zatwierdzić kredyt dla Haiti, by umożliwić temu krajowi natychmiastowy import bardzo potrzebnych towarów po powrocie do władzy prezydenta Jeana-Bertranda Aristide'a.

Prezes Banku Światowego Lewis Preston powiedział dziennikarzom, że nadzwyczajna pożyczka przeznaczona będzie na zakupy, które umożliwią uruchomienie gospodarki. Preston nie ujawnił wysokości kredytu.

NATO

Willy Claes będzie nowym sekretarzem generalnym

Belgijski minister spraw zagranicznych Willy Claes będzie następcą Manfreda Woernera na stanowisku sekretarza generalnego Sojuszu Atlantyckiego. Użyłk poparcie ambasadorów wszystkich 16 krajów członkowskich paktu, którzy zebrał się na nieformalnym posiedzeniu.

Obrodam przewodniczył dziekan ambasadorów, przedstawiciel Dani Olo Bierring. "Sprawa została już załatwiona, nie ma o czym mówić" — oświadczył po tym spotkaniu jeden z uczestników.

Bośnia

Konwoje wstrzymane

Wysoki Komisarz ONZ ds. Uchodźców (UNHCR) poinformował o wstrzymaniu wszelkich konwojów z pomocą humanitarną, których trasą prowadziły przez terytoria kontrolowane przez Serbów bośniackich. Komisarz podjął taką decyzję, kiedy Serbowie ostrzegli, że nie mogą obecnie

gwarantować bezpiecznego przejazdu konwojów.

Rzecznik UNHCR Peter Kessler powiedział, że konwoje wstrzymano w dwa dni po akcji lotniczej NATO przeciw siłom serbskim w Bośni. Kontrola ONZ jest bezskuteczna

Kontrola ONZ jest bezskuteczna

Dowódca zdominowanej przez Muzułmanów armii bośniackiej oświadczył, że międzynarodowi inspektorzy na granicy z Jugosławią nie zdołają skutecznie kontrolować dostaw z Serbii dla Serbów bośniackich.

General Rasim Delić w wywiadzie dla chorwackiej prasy regionalnej opowiedział się za całkowitą rezygnacją z kontroli granicznej, przypominając, iż

ma ona okrojony charakter, że względu na sprzeciw Belgradu wobec propozycji międzynarodowego nadzoru.

Międzynarodowi inspektorzy w liczbie 135 są cywilami, pracując pod nadzorem sekcji policji i nie mają prawa wstrzymać dostaw — przypomniał Reuters.

Delić wezwał jednocześnie do zniesienia embargo ONZ na dostawy broni dla Muzułmanów.

W ONZ

Propozycje prezydenta USA

Prezydent Clinton w przemówieniu wygłoszonym podczas debaty generalnej na forum Zgromadzenia Ogólnego NZ, zaproponował zawarcie globalnego układu o zakazie rozmieszczenia i wyeliminowania już istniejących min lądowych. Clinton dodał, że na całym świecie rozmieszczonych jest ok. 85 mln min, które pochłaniają tysiące ofiar rocznie.

Prezydent oświadczył też, że postanowił znieść wszystkie obowiązujące dotychczas sankcje przeciwko Haiti, z wyjątkiem tych, które mogłyby umocnić pozycję haitańskiej junty. Clinton wezwał wszystkie państwa, aby postąpiły podobnie. Rząd USA opowiada się za szybkim zniesieniem sankcji uchwalonych przez ONZ w celu

umożliwienia powrotu na Haiti obalonego prezydenta Jeana-Bertranda Aristide'a.

Prezydent poinformował, że zniesienie sankcji amerykańskich oznacza m. in. jednostronne przywrócenie cywilnej komunikacji lotniczej oraz zniesienie ograniczeń w podróżach i w transakcjach finansowych z obywatelami i instytucjami Haiti.

Prezydent Clinton powiedział się za powołaniem specjalnej grupy roboczej, której zadaniem byłoby opracowanie "konkretnego planu działania" ożywiania działań ONZ w dziedzinie politycznej, gospodarczej i bezpieczeństwa.

Odnova ta powinna zbliżyć się z obchodzącą w przyszłym, 1995 ro-

ku, 50 rocznicą powstania ONZ. Zdaniem prezydenta, przyszły rok nie powinien być jedynie okazją do uroczystości, ale do odnowy całej organizacji.

Clinton opowiedział się za "gotowymi do akcji, skutecznymi" siłami pokojowymi ONZ. Poinformował, że Kongres USA zgodził się wesprzeć budżet tych sił sumą 1,2 mld dolarów, która powinna równieś zmniejszyć zaangażowanie w regulowaniu składek członkowskich przez Stany Zjednoczone.

Zdaniem Clintona, reforma działalności ONZ powinna polegać na tym, aby przy pomocy tych samych środków finansowych można było zrobić więcej.

... i prezydenta Rosji

W przemówieniu w poniedziałek na forum Zgromadzenia Ogólnego NZ prezydent Rosji Borys Jecyn zaproponował stworzenie trwałej struktury bezpieczeństwa pod egidą ONZ, która mogłaby sprostać nowym wyzwaniom zmieniającej się międzynarodowej.

Zdaniem Jecyna, konkretnym wkładem na rzecz budowy takiego systemu byłoby m. in. przyspieszenie rokowań na temat powszechnego zakazu doświadczania z bronią nuklearną, dalsze działania w dziedzinie zapobiegania rozprzestrzenianiu się broni nuklearnej oraz wielostronne omówienie kwestii związanych z regulacją

międzynarodowego rynku bronią i technikią wojenną.

Prezydent Jecyn opowiedział się za bezwarunkowym przedłużeniem ważności układu o nierozprzestrzenianiu broni nuklearnej (NPT).

Jecyn zaproponował też przedyskutowanie regionalnych programów umacniania pokoju i bezpieczeństwa. Dodał, że należałoby "przemysleć dalsze kroki w dziedzinie ograniczania rosyjskiej, amerykańskiej strategicznej broni nuklearnej", tak aby odejść od poprzedniej "równowagi strachu".

W swym przemówieniu prezydent

Rosji zaproponował, aby 5 mocarstw nuklearnych zawarto układ o wzajemnym wycofaniu z terytorii i stabilności strategicznej. Według koncepcji Jecyna, układ taki przewidywałby m. in. przerwanie produkcji materiałów rozszczepialnych dla celów wojskowych oraz zakaz pogłębiania wykorzystania w nowych systemach broni materiałów rozszczepialnych uzyskanych z demontażu starszych typów broni nuklearnej.

Układ powinien też przewidywać dalszą redukcję zapasów broni nuklearnej oraz zmniejszenie ilości środków przenoszenia broni strategicznej.

Estonia

Parlament wyraził wotum nieufności dla rządu

Zgromadzenie Państwowe (parlament) Estonii wyraziło wotum nieufności wobec rządu Martti Laara. Za wnioskiem o wotum nieufności, zgłoszonym przez frakcję rojalistów, głosowało 60 ze 101 członków parlamentu. Zgodnie z konstytucją Estonii wotum nieufności, wyrażone przez parlament, oznacza dymisję całego rządu.

Formalnym powodem do wotum nieufności było "nieścisłe prowadzenie polityki państwowej" przez rząd Laara — wyjaśnił lider frakcji rojalistów Kelle Kullback. Jako przykład opozycja podawała m. in. afekt z zakupem broni w Izraelu, kiedy okazało się,

że zakupiono niesprawne, niekompletne i przestarzałe uzbrojenie oraz "afekt rublowy". W aferze rublowej chodziło o to, że po wprowadzeniu waluty Estonii zamiast przekazania Rosji maszyn rublowych, odprędała 2 miliardy rubli Czechenii.

Deputowani oskarżali także rząd o udzielanie gwarancji na zaciąganie kredytów za granicę bez uzgodnienia z parlamentem a także o nadmiernej ustepliwosci rządu i prezydenta Lennarta Meri podczas rozmów z Rosją w sprawie wycofania wojsk rosyjskich oraz udzielania gwarancji socjalnych rosyjskim emerytom wojskowym, mieszkającym w Estonii.

Rosja

Defilada zwycięstwa — skromniej niż zakładano

Defilada wojskowa z okazji 50. rocznicy zakończenia II wojny światowej, która odbędzie się 9 maja przyszłego roku w Moskwie, będzie znacznie skromniejsza niż pierwotnie zakładano.

Agencja TASS poinformowała, że Ministerstwo Obrony Rosji zrezygnowało z udziału w przyszłorocznej paradzie wojsk zmechanizowanych i lotniczych. Przez Plac Czerwony przemarszują tylko kolumny kombatanów wojennych (ze wszystkich krajów WNP), słuchacze moskiewskich akademii wojskowych, a także kompanie reprezentacyjne trzech rodzajów wojsk.

General-pułkownik Eduard Wo-

robiow, zastępca dowódcy rosyjskich wojsk lądowych, oznajmił, że jednostki zmechanizowane zostały wycofane z defilady z powodu prac archeologicznych na Placu Marmazymow, sąsiadującym z Placem Czerwonym, w związku z wyświadczeniem przysięgi wojskowej. Wobec wycofania przysiężnika parady wojskowej zaledwie 3,2 mld rubli, co nie wystarczy nawet na odpowiedniowy wariant defilady, za propozycję przez resort obrony. Według wojskowych finansistów, przedsięwzięcie to będzie kosztowało co najmniej 8 mld rubli.

Korea Północna

Armia włącza się do sporu nuklearnego

Północnokoreańskie siły zbrojne oświadczyły, że nie udostępnią swych obiektów międzynarodowym inspektorom, próbującym zorientować się w programie nuklearnym KRDL w związku z podejrzeniem o prowadzenie przez ten kraj prac nad bronią jądrową. Tęgo rodzaju ingerencja armii w politykę zagraniczną jest w Korei Północnej wypadkiem rzadkim.

Armia zareagowała na — jak to ujęto w oświadczeniu Ministerstwa Ludowych Sił Zbrojnych — amerykańską presję wojskową, mającą doprowadzić do ONZ-owskich inspekcji w północnokoreańskich obiektach wojskowych. W tym samym dniu 19 miesięcy sporne o program nuklearny Korei Północnej wojskowi po raz pierwszy publicznie zajęli stanowisko.

Międzynarodowa Organizacja Energii Atomowej (MAEA, organ ONZ) chce przeprowadzić inspekcję dwóch składnic odpadów radioaktywnych na terenie głównego północnokoreańskiego obiektu nuklearnego w Yongbyon. Korea Północna twierdzi, że składnice te, jako obiekty wojskowe, nie podlegają żadnym inspekcjom.

Ukraina

406 chorych na cholera

Ukraińskie Centrum Zdrowia poinformowało w poniedziałek wieczorem, że liczba chorych na cholera wzrosła od niedzieli w tym kraju o 33 osoby i wynosi 406.

Najgroźniejsza sytuacja jest w Nikołajewie, gdzie chorzy 251 osób. Na Krymie zanotowano wzrost liczby chorych z 85 do 111.

Białoruś

Obywatele odzyskują swoje dolary

Dzięki decyzji Rosji, około 10 tys. obywateli Białorusi, którzy mieli walutę wymienialną w banku B. ZSRR — po okresie "zamrożenia" kont — będzie mogło wkrótce odzyskać swoje pieniądze — poinformował premier rządu Białorusi Michail Czigir na konferencji prasowej, zapowiadając porządek wypłat za dwa tygodnie.

Sumę wkładów indywidualnych premier określił na 9 mln dolarów. Dodał, że — jak na razie — nie przewiduje się takiej samej operacji wobec kont dolarowych, których właścicielami są białoruskie osoby pracujące na kontach tych znajdujące się łącznie ok. 200 mln dolarów.

Czechenia

Ofensywa sił rządowych

Siły rządowe w Czechenii, wierne prezydentowi Dudajewowi, rozpoczęły we wtorek kolejną ofensywę przeciwko zbrojnej opozycji w rejonie Nadtereczny, gdzie znajduje się siedziba Rady Tymczasowej. Według pierwszych doniesień, 4 osoby zostały podczas ataku zabite.

Sympatie i antypatie Polaków

ECHA NASZYCH PUBLIKACJI

Nie pozbawiajcie nas "Czerwonego Krzyża"

Szanowna Redakcjo, 10 sierpnia br. w "Kurierze Wileńskim" ukazała się publikacja pt. "Kulawy pewnie dymią", dotycząca szpitala "Czerwony Krzyż", a ściślej mówiąc, dalszego jego losów. Artykuł wywołał poważne zaniepokojenie w całym rejonie wileńskim. Zaczęliśmy się zastanawiać, co by było, gdyby szpital ten rzeczywiście został sprywatyzowany? To jest wręcz nie do pomyślenia. Pacjenci z rejonu wileńskiego uważają ten szpital za swój i najchętniej się w nim czują. Dlatego nieco zdziwiła mnie wypowiedź kierowniczki przychodni rejonowej pani Żwirbliene, która stwierdziła, że są przecież w Wilnie także inne szpitale. Kto jak kto, ale pani Żwirbliene powinna przecież znać sytuację pacjentów z rejonu wileńskiego. Od innych szpitali odstąpiła ich bariera językowa, której w "Czerwonym Krzyżu" nigdy się nie odczuwało. Jeszcze jednym ważnym atutem tego szpitala jest jego usytuowanie w centrum miasta. Każdy mieszkaniec rejonu dotrze tu z łatwością, czego nie da się powiedzieć np. o Sanatoryjkach, gdzie błądzą nawet miejscy aptolcy.

W "Czerwonym Krzyżu" mamy też naprawdę bardzo dobrą opiekę lekarską. Dla przykładu — oddział terapii (jestem jego częstą pacjentką) zapewnia chorym naprawdę fachową i serdeczną opiekę. Pacjent może tu przejść dokładne badania ogólnego stanu zdrowia. Nieraz widzę, jak dostarczają tu chorych na noszach w bardzo zaniedbanym stanie, a już po upływie kilku dni ci pacjenci zaczynają

chodzić, na ich twarzach pojawia się zamiast grymasu bólu, uśmiech. Jakże wdzięczni są ci prości ludzie lekarzom, pielęgniarkom, salowym. Personel medyczny oddziału terapii na czele z ordynatorką panią Bronisławą Śiwicą robi wszystko, co możliwe, aby ulżyć cierpieniom tych steranych pracą i życiem ludzi. W ich imieniu zwracam się do Ministerstwa Zdrowia i wszystkich, którzy mogą decydować o losach "Czerwonego Krzyża" o podjęcie rozsądnej i sprawiedliwej decyzji.

Wiem, że ochrona zdrowia (w tym również szpital "Czerwony Krzyż") boryka się z dużymi problemami finansowymi. Porozważajmy więc o pieniądzach. Jako podatnicy wszyscy mamy na to prawo.

Uważam, iż część pieniędzy, które samorząd rejonu przeznacza na przychodnie, należałoby przydzielić szpitalowi. Bo przychodnia rejonowa nie jest nam potrzebna tak bardzo, jak szpital. Po pierwsze — dojazd do tej przychodni wręcz zniechęca do korzystania z jej usług. Po drugie — stosunek do pacjentów pozostawia tam wiele do życzenia. Trudno tu o fachową opiekę lekarską, nie wiem — dlaczego? Przykładowo można przytoczyć wiele. Weźmy chociażby stomatologię zaopatrzoną w supernowoczesną aparaturę. Ale nie wszyscy mogą z tej aparatury korzystać. Jeżeli jakiś miejscowość, jak np. Mościszki, ma swego dentystę na miejscu (takiego, którego ludzie wolą omijać z daleka), to pacjenci z tej miejscowości w przychodni

już się leczyć nie może. Odsytają go do swego specjalisty.

Poza tym, pacjent musi mieć do lekarza zaufanie, a na zaufanie lekarz musi sobie zarobić, co się nie zawsze i nie wszystkim udaje. Większość personelu "Czerwonego Krzyża" zaufała sobie zaufanie chorych. Więc jeszcze raz powtarzam, że rejon wileński części środków wysysownych na ochronę zdrowia musi przeznaczyć na "Czerwony Krzyż", bo istnieje niebezpieczeństwo, że niedużo pacjenci tego rejonu będą leżeni pod gołym niebem.

Zresztą państwo też nie powinno zapominać, że musi przynajmniej w minimalnym stopniu dbać o zdrowie obywateli. Cóż to będzie, jeżeli zaczną nam zamykać i prywatyzować szpitale? Jedyną drogą nam pozostanie — na cmentarz i śmierć w strasznych mękach. A mam nadzieję, że pozostawiam nam przynajmniej prawo do godnej śmierci, bo o tym, że Konstytucja RL daje nam prawo do bezpłatnego leczenia, już nikt prawie nie pamięta. Pozostaje nam już tylko prosić Boga, by natchnął rozsądek ludzi, od których zależy nasze zdrowie i życie.

Przepraszam za tak chaotyczny wypowiedź, ale trudno o spokój, gdy rzecz dotyczy tak ważnych spraw.

Irena MAŁECKA,
nauczycielka
rej. wileński

P. S. Honorarium przeznaczam na szkołę im. Jana Pawła II.

2 poezy REDAKCYJNEJ

Na starość — naga bieda

"Szanowna Redakcjo. W styczniu ubiegłego roku sporządzano listę emerytów, którym ze względu na materialny stan należało zasiłek (200 litów) na zakup materiałów opałowych. Moje nazwisko także zostało wpisane. Niektórzy emeryci, mając dobrze usytuowane dzieci, takie zapomogi dawno już otrzymali. Mam 70 lat, mąż — 77, córka jest inwalidką II grupy. Węgla kamiennego nie ma za co kupić, z trwogą więc myślimy o zimie" — pisze nam stała Czytelniczka Krystyna Dokalska.

W celu wyjaśnienia sprawy udałam się do Centrum Opieki Społecznej przy Zarządzie Miasta. Inspektor pani Regina Buiwytadę wytłumaczyła sytuację następująco: do wypłacenia zasiłku na zakup materiałów opałowych wszystkim potrzebującym emerytom trzeba 800000 litów (na rok 1994 r.). Węgla kamiennego zużywa się w zimie około 1,5 tony na mieszkanie. Baza paliwowa w Wołczunach sprzedaje węgla po 120-220 litów za tonę. Zasiłek zaś wynosi 200 litów. Możliwością Centrum są bardzo ograniczone, narzeka się na brak środków. Ostatnio otrzymuje pieniądze z funduszu Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej pomocy Litwie. Ale jest to tylko kropla w morzu potrzeb.

Do października br. 152 osoby otrzymały pieniądze na zakup drewna opałowego i 697 osobom przydzielono środki na węgiel kamienny. Pomoc pieniężna świadczona jest emerytom według kolejności na liście. Zbliżają się chłody. Według list ludzi potrzebujących drewna opałowego jest 250, węgla kamiennego — 2900. Inspektorzy społeczni chodzą po mieszkaniach, sprawdzają, w jakich warunkach ludzie mieszkają, czy mają dzieci, mogące utrzymać starych rodziców, sporządzają akty. Przelągam niektóre.

"S. Szworkina, 1904 r. ur. Inwalidka I grupy. Syn emeryt. Pokój wilgotny, ogrzewany piecem". "Jadwiga Piętkowska, 1949 r. ur. Inwalidka II grupy, niezdolna do czynności prawnych. Pokój o powierzchni 30 m², bez wygód. Woda i toaleta na podwórku. Samotna. Matka zmarła w sierpniu br."

Tak wygląda życie tych ludzi.

Wybieramy wśród takich biedaków najbardziej potrzebujących. Chociaż podobna selekcja jest rzeczą niemiernie trudną. Ludzie nie udają biedy. Mamy bowiem do czynienia z samotnymi emerytami, inwalidami, rodzinami wielodzietnymi, sierotami, ludźmi wracającymi z więzień. Każdy potrzebuje wsparcia. Pieniądzy brak. Jeżeli nie zaopatrzmy ludzi w materiały opałowe, niektórzy po prostu zamrzną.

Pamiętam, jak zeszłej zimy przychodziło do nas ludzkie boso, z workami polietylenowymi na nogach. Błagali, byśmy ich obuli. Dawał im im coś z dobroczynności. Teraz już zawczasu szukamy ubioru i rozdajemy ludziom. Co dzień przychodzi do mnie około 20 osób. Płaczą, proszą, przyprowadzają głodne dzieci. Czasami z trudem powstrzymujemy łzy, a pomoce nierzadko nie mogę. Im moje współczucie na nic się nie zda. Skierować by tych ludzi do parlamentu i niech posłowie ujrzą naga biedę, której dostrzec nie chcą, pomóc też — mówi pani Regina Buiwytadę.

Centrum Opieki Społecznej organizuje także przydział żywności dla ludzi biednych i samotnych. Każde starostwo co miesiąc sporządza listę dziesięciu osób, którym należy się darmowe produkty spożywcze na sumę 35 litów. Co miesiąc potrzebujących się zmienia.

Na przykład, we wrześniu wsparcie żywnością jednej osobie składało się z 2 l oleju, 2 kg cukru, 1 kg krup gryczanych, 1 kg grochu, 3 kg maki, 100 g herbaty, 700 g sztucznego miodu, 130 g rosołu w proszku, 200 g konserw mięsnych.

Centrum niejednokrotnie zwracało się do Zarządu Miasta, placówek państwowych i prywatnych z prośbą o pomoc. Na razie sytuacja nie ulega zmianie. Pieniądzy nadal brak.

Chyba oszczędzając na ubogich emerytach zapewniamy sobie spokojną, dostatnią starość? Dobryt — nędza, młodość — starość. Granice między nimi tak szybko się zacierają.

Miroslawa JANUSZKIEWICZ
Fot. A. Tuménas

SAMO ŻYCIE

Frajdą jechania

(Po przeczytaniu w waszym dzienniku artykułu z 26 lipca 1994 r. "Jak się jeździ?", postanowiłem podzielić się swoimi spostrzeżeniami o środkach komunikacji. Przed kilkoma dniami jechałem z Wilna do Niemencyzny autobusem "Wilno-Podbródzie-Małaty". Na kabinie kierowcy był przyklejony napis w języku litewskim: "Mówcie po litewsku", a na przednich drzwiach napis: "Nie denerwujcie". Chwalenie jest staranie kierowcy nauczyć wszystkich języka litewskiego, tym bardziej, że jest on językiem państwowym, ale, przepraszam, co mają począć korzystające z autobusu te relacji staruszki, którzy chcą rozmawiać ze sobą, a znają tylko polski. A nie dla Boga odwozić się po rosyjsku! Zostanieś potraktowany jak przybysz z innej planety.

Zgadzam się, że muzyka w auto-

busach i trolejbusach, szczególnie, jeżeli jest włączana na pełną moc, denerwuje. Transport droższy z dnia na dzień, dlatego wsiadając do autobusa nie wiadomo ile mamy płacić. O kulturze zachowania się pasażerów nie ma mowy. W latach 80 jeździłam do Mińska, gdzie panowała piękna tradycja ustawiania się na przystankach w kolejki, jak na taksówkę. Ludzie w kolejkach zachowywali się grzecznie, nie wykazywali agresji, w oczekiwaniu na środki komunikacji czytali gazety, książki. Śpieszyli, lecz rozumieli, że przepychanie się nie przyspiesza wsiadania do autobusu. O tym, że mamy "uprzywilejowaną" klasę, widocznie wiedzą nie wszyscy: to mężczyźni i młodzi chłopcy w wieku 14-15 lat. Pierwsi wskakują do autobusów i trolejbusów, zajmują wolne miejsca i

wcale nie czują zaniepokojenia na widok obok stojącej kobiety z ciężkimi torbami lub staruszki-inwalidy. Raczej kobieta kobiecie ustąpi miejsce, niż tacy "dzientelmeni".

Poradziabym posłom na Sejm jeździć transportem publicznym, a nie mercedesami z własnym kierowcą i ochroną, a wtedy poznają wszystkie biedy ludzi. Ale oni tego nie potrzebują. "Pieszy konnemu nie przesła" — głosi przysłowie. Pisząc do redakcji nie miałam zamiaru wdawać się w politykę, lecz życie do tego zmusza, chociaż o polityce decydują nie zwykli ludzie, lecz wysocy urzędnicy, którzy jak kameleony zmieniają tylko ubarwienie, a i to na pewien czas.

Maria POŁTORACKA
Niemenczyn

Reklama — zawalidroga

Dobra reklama, artystycznie wykonana informuje, zaprasza, dodaje miastu uroku, upiększa ulicę, zdoła gmachy i wnętrza. Coraz częściej spotykamy w Wilnie reklamę (dobrą i nieudaną) w miejscach niestosownych.

W pogoni za zyskiem kioski, sklepy, bary, restauracje, kantory wymiany walut, banki zdają się przeciągać wzajemnie pod względem krzykliwości reklamy i jej lokalizacji.

Ostatnio zauważalna jest tendencja "wyssuwania" reklamy dostownie pod nogi. Obok znaków drogowych przy ruchliwych trasach pełno jest wywieszek: "Bar", "Sklep" itd. Chodniki, przejścia dla pieszych przegradza się natrętnie przenośnymi konstrukcjami. Oburza mnie bardzo i denerwuje flakietna reklama baru — restauracji "IDA BASAR" przy ruchliwym jednokierunkowym ruchu wąskiej ul. Sułboz. Trzy reklamowe stoiska ustawione są tam od rana do nocy na całej szerokości wąskiego chodnika tak, że nawet bokiem człowiek się nie przecisnąć. Ludzie zmuszeni są wchodzić pod koła pedających samochodów. Kto odpowie, jeżeli dojdzie do wypadku? "IDA BASAR"?

Czy chęć wzbogacenia się za wszelką cenę na tyfie, że jedni dają pozwolenie na takie umieszczenie reklamy, a drudzy zapraszają klientów do swojej drogowej restauracji gwizdają na elementarne zasady ruchu drogowego. Dziwi mnie, że policja, drogowka, przejeżdżając tą ulicą nie widzą karygodnej ignorancji bezpieczeństwa ruchu.

Zenon ŻUKOWSKI

OD REDAKCJI: Jak nam wyjaśnił inspektor poli drogowej Gintaras Žalapskis, właściciel reklamy rozmieszczonej w miejscach przeszkadzających ruchowi, otrzymują na początek przesłankę o nakazie wycofania reklamy. W przypadku nieporządkowania się grozi mandat w wysokości 500 — 1000 litów. Inspektor poli oblać "zająć się" reklamą "IDA BASAR".

Fot. T. Ważnielwicz

Przyrodę kochać — znaczy szanować

Na łamach "Kuriera Wileńskiego" ukazują się artykuły i zdjęcia o barbarzyńskim stosunku człowieka do naszego wspólnego bogactwa — przyrody. W przyrodzie, moim zdaniem, przestaje być w świadomości ludzi symbolem życia. A przecież niszcząc ją ruinujemy podstawę własnej egzystencji na Ziemi. Lasy, rzeki i jeziora — to znacznie więcej niż tylko drewno, grzyby, jagody, ryby czy zwierzęta. Zresztą z tych darów przyrody korzysta się nie raz po macoszemu. A ponieważ miejscowości, gdzie mieszkam i pracuję, obfituje w rzeki, jeziora, lasy sosnowe, w których przytęk znalazły łosie, sarny, dziki, zajęcie postanowiłem napisać do Redakcji i podzielić się swoimi smutnymi refleksjami.

Wyżej wymienione arealy leśne i zbiorniki wodne są położone w granicach Wilna i należą do Leśnictwa Lepińskiego, które podlega pod zarządek jest Niemcewiczskiemu Gospodarstwu Rolnemu. Na terytorium leśnictwa jest aż pięć jezior. Niełatwa jest praca leśniczego D. Vervaci, jego pomocnicy B. Śmukiewicz, gajowych. Leśnictwo znajduje się w strefie miasta i odwiedzają je tysiące amatorów wypoczynku na łonie przyrody.

W chwili obecnej trudno jest mówić o jakimkolwiek porządku w naszych lasach, nad brzegami jezior i rzek. Wokół piętrzą się stopy zużytych przedmiotów, pobite buty, rozrzucone, puszkę po konserwach. Tu i ówdzie, niczym czarne liszaje, widnieją plamy po licznych ogniskach. A co się dzieje nad zbiornikami wodnymi? Kierowcy — wczasowicze myją swoje samochody. Brud, smary i oleje ściekają do wody, za-

bijając ryby i wodną roślinność. Zamiast zapachy wody i zielonej trawy dech zapiera od smrodu benzyny.

Z przyjemnością wspominam lata 1983-86 (obecnie niekiedy czynią to z pogardą). Na brzegach jezior specjalne brygady ustawiały nowe dębowe ławki i stoliki. Porządkowano placówki gier, ustawiano znaki zakazu wjazdu, haustwaki. Na rzekach łączących jeziora zbudowano nowe drewniane mostki. Ludzie, przyjeżdżający tu na wypoczynek i my, miejscowi mieszkańcy, cieszyliśmy się tym. Działali, nieśli, niewiele z tego zostało. Wandalizm, chuligani i pijacy spalili mostki, poprzeczali haustwaki.

Sądzę, że dopóki nie będzie prawdziwego gospodarza na lasy, jeziora i rzeki, dopóty panować będzie bezład, chaos i bałagan. Nie wystarczy, moim zdaniem, mówić tylko z wysokich trybun o wolności, demokracji i rajskim życiu. Czas już się zastanowić nad powzięciem specjalnej uchwały chroniącej naszą przyrodę. Przecież jest to problem państwowy.

"Kto jest dzisiaj gospodarzem przyrody?" Na to pytanie nikt nie potrafi odpowiedzieć. A przecież przyroda naszego kraju jest piękna i szczerza. Ludzie, mieszkający tu mogą żyć w zgodzie i dostatku. Zaś niewłaściwe zachowanie się człowieka na łonie przyrody powinno być zjawiskiem powszechnie potępianym i karanym.

Nadejście czasu, gdy wszyscy zrozumiemy, że to, co nas otacza jest jednym z najcenniejszych darów natury. Oby nie było za późno.

Kazimierz WOŁODKO
Fot. Marian Paluszkievicz

Zasłużyli na wdzięczność

Otrzymałmisi z Krakowa bardzo miły list, który choćmy podał do wiadomości naszych Czytelników. Wiceprezes Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" pan Józef Bobrowski składa Dyrektorkom Generalnemu Państwowemu Państwowemu "Kapitałowi stałym" panu Algidowskiemu Uszczelnienie podziękowanie za współpracę.

"W związku z zakończeniem pierwszego etapu budownictwa szkoły polskiej im. Jana Pawła II — pisał pan Bobrowski — składam Panu serdeczne

podziękowanie za współpracę i Państwa osobiste zaangażowanie w ukończenie tej budowy.

Obydwojema ocenę przez Pana skomplikowanych problemów zarówno finansowych jak i technicznych pozwoliła nam na podjęcie wspólnych decyzji umożliwiających doprowadzenie i etapu budowy szkoły w ustalonym terminie.

Współpraca z Panem i Pańskim zespołem była dla mnie satysfakcją i

dostarczyła mi wielu owocnych doświadczeń.

Przyłączając się do tych słów podziękuję, na które pan Uszczelnienie o ogromnym wkładzie osobistym w budowę szkoły, również Autora powyższego listu wiceprezesa "Wspólnoty Polskiej" pana Józefa Bobrowskiego.

Podczas uroczystości otwarcia szkoły przez "Wspólnotę" prof. Andrzej Steinhilberowski powiedział, że bez ogromnej pracy, jaką włożył w tę sprawę pan Bobrowski, nie byłoby tej uroczystości. Nie tylko sprawnie, łachowce sprawował nadzór techniczny nad budową, zajmował się stroną organizacyjną, kontaktami i interwencją u władz polskich i litewskich, lecz i robił to z wielkim poświęceniem nie zważając na żadne trudności czy też zły stan zdrowia.

Szkola im. Jana Pawła II prosi na łamach gazety wyrazić podziękowanie panom Algidowskiemu i Uszczelnieniu, co z przyjemnością czynimy.

LUCJA BRZOSZOWSKA

Dodatek do emerytury za roboty przymusowe w Niemczech

Droga Redakcjo, przed rokiem w Waszym dzienniku znalazłem bardzo potrzebną mi informację. Podany został adres, gdzie się można zwracać dla odnalezienia dokumentu o wywiezieniu na przymusową pracę do Niemiec.

Napisalem podanie i za 10 dni otrzymałem dokument potwierdzający, że pracowałem w Niemczech.

12 lipca w Telewizji Litewskiej podane zostało, że tym, którzy pracowali w Niemczech świadczone będą kompensaty pieniężne. Adresu, dokąd się mam zwracać, zapisać nie zdążyłem. Wobec tego proszę Redakcję o wyjaśnienie, w jaki sposób mogę otrzymać należącą mi kompensatę?

OD REDAKCJI: Osobom, wywiezionym do Niemiec na roboty przymusowe należy się nie kompensata, lecz dodatek do emerytury, który będzie płać państwo niemieckie. Z dokumentami, potwierdzającymi, że się pracowało w Niemczech zwracać należy do Ambasady Niemiec ul. Sierakowskiego 24/8. Wszystkie dokumenty zostaną rozpatrzone i przesłane do Niemiec. W związku z bardzo dużym napływem podań na odpowiedź się czeka ok. 1,5 roku.

Dług za telefon — 36 centów

Moje marzenie o zainstalowaniu aparatu telefonicznego urzeczywistniło się w 1967 roku, kiedy powołano do wojska syna zawiadomił mnie, że gdybym miał telefon, mógłby nie raz zadzwonić do domu.

Uczeszną tą wiadomością zaczęłam robić pilne starania. Zainstalowano mi zbliznowany z sąsiadem aparat. Szczesliwie mojemu nie było granic, gdy usłyszałam w słuchawce telefoniczny głos mojego syna.

Działaj z powodu telefonu miałam wielką przykreść — został mi odliczony. Otóż wyjaśniło się, że jestem dłużniczką, albowiem ciąży na mnie dług w sumie — 36 centów!

Niezwykła skrupulatność w pracy, błyskawiczna prędkość powzięcia decyzji urzędniczych!

Bez uprzedzenia odliczono mi telefon, chociaż suma zadłużenia była minimalna, powiedziałałabym symboliczną. Odliczając aparat warto by się było zastanowić, czy się postępuje lojalnie. Chęć pokazania swej wady zniechęcała wiarę w solidność ludzkich poczyną, związanych z wykonywaniem poleconej pracy na określonym odcinku.

A prawda jest taka: kiedy się ma w ręku kierownicę pojazdu, to się jedzie bez najmniejszego oporu. Czyli na przejażdżkę, było do celu!

RITA STRAVINSKIENÉ

OD REDAKCJI: Rozmawialiśmy z dyrektorem Wileńskiego Słeci Telefonycznej V. Skitlusem, który poinformował nas, że nie jest ustaloną sumą zadłużenia, po której przekroczeniu odlicza się telefon. 36 centów — to także dług. Po umorzeniu długu telefon zostanie wyłączone. Jeżeli w ciągu miesiąca dług nie będzie pokryty, abonament się zlikwiduje.

Podziękowania

Dary od fundacji

Serdecznie dziękujemy Fundacji Samarytkańskiej Ruch Maryjny Jedność za otrzymane dary. Odebrać były w bardzo dobrym stanie i przydatna ludzom. Rozdzieliłmisi ją pomiędzy parafian z Turgei, Kamionki, Pabórzyszek i Onzadowa.

Bóg zapłać Fundacji. Niech dobry Pan błogosławi ofiarodawców.

Kaład Józef ASZKIEWICZ
oraz parafianie

Kolonie w Polsce

Jesteśmy nauczycielkami, razem z polskimi dziećmi z Niemiec, Rukojń, Szumara, Suderwi, Awizet, Taboryszek, Solecznik, Kamionki, Rudominy byliśmy na koloniach w Grotńolich koło Łodzi. Kolonie zorganizowało Kuratorium Łódzkie za pośrednictwem Macierzy Szkolnej.

Chcemy podziękować organizatorom kolonii, jak również rodzicom, którzy wychowali tak grzeczne i pomyślowe pociechy.

Jolanta ŁAWRYNOWICZ
Danuta MICKIEWICZ

Nie potrzebujecie, Państwo, złotych jajek?

Czy wiecie, jaka bajka jest najbardziej popularna wśród rodziców dzieci amerykańskich mieszkających w Chicago? O kurce, która złożyła nie zwykłe jajo, lecz złote. Tak większość zainteresowanie złotonóżnym ptakiem domowym wzbudziło nie kto inny, jak sam prezydent Clinton, wywołując rosnące, aby nie oczekiwać marny z nieba w postaci złotego deszczu, aby doświadczyć mówiący — nie zbijał bąków, ale sprytnie rozstrząsał prywatny biznes, w tym tak dookreślony interes, jak hodowla ptaków.

Na nieoficjalnym chigawskim konkursie piękności pokazano czarno-białe i kolorowe cuda w piórach: kury wielkie, jak słonie, kaczki, gęsi o rozmiarach lotniskowców, indyki wagi i wyglądem przypominające sylwetkę człowieka, a także inne bezkształtne rżące się ponad obłoki ciężkie ptaki. Wyołbrzmiem, oczywiście, gabaryty wymienionych wyżej kandydatów do palmy pierwszej szaty. Ale, na przykład, południowoafrykański strus naprawdę należy do przedstawicieli wagi ciężkiej.

Koreapondencja z Chicago

Zyskał on sobie miano "ptaka szczęścia dnia jutrzejszego", przy którym ganiąc sława i ognisty ptaka, i legendarnego błękitnego ptaka, nie mówię już o wazjennie się zachwycających kogucie i kurce. Słowno, strus nie miał rywali i oszalał ze szczęścia hodowcy ptaków ogłosili kul jednostki, powołując zrzeczenia hodowców strusi. Początkowo pod jego aspiracjami zebrało się siedmiu faników, ale dzisiaj jest ich już trzy tysiące. Zrozumeli, że jalka strusia — w rzeczy samej są złote.

Odebrać same: dwa strusia jalka kosztują od 900 do 1200 dolarów. Z powodu tak wysokiej ceny wstydziły się prawopodobnie sam strus i — boję się o swoją przyszłość — chowa głowę w piasek.

Czymże wyjątkowym ta południowoafrykańska piękność zawojowała serca amatorów — ornitologów? Czym szereg bezpomyślnych zalet? Miego tej ogromnej karmidełki jest delikatniejsze od cielęciny i prawie poza-

wione cholesterolu. Skóra wytrzymała i elastyczna, jak u krokodyla. Miękką miotłką ze strusich piór czyści się najbardziej delikatne wyroby mikroelektroniki. Nie wymaga specjalnej pielęgnacji, w jedzeniu niewybredny, zadowalający się zwykłą karmą dla indyków. Odpowiada mu klimat Chicago, a w inkubatorach, w temperaturze 38 stopni Celsjusza, z ponad połowy jajek wykluwa się sympatyczne potomstwo.

Nawiasem mówiąc, w prasie amerykańskiej ukazał się komunikat, że jeden z chigawskich hodowców strusi w ciągu 6 miesięcy doczekał się od swojej ulubienicy 17 wesołych strusiąt i zarobił 100 tysięcy dolarów! Nie ma czemu się dziwić, jeżeli na przykład, para białych kowbojskich uszytych ze skóry strusia kosztuje... 2 tysiące dolarów.

Do dzisiaj nie udało mi się spotkać polskiego hodowcy strusia, ale jestem przekonany, że tylko na razie.

Stanisław BATUCHIN

Chicago

Psie spacerują ulicami

— Jakich zwierząt w osiedlu Grzegorzewo rejonu trockiego jest najwięcej?

— Niewątpliwie, psów — tak odpowiedź większość miejscowych mieszkańców.

— Mnośtwo ich tu macie — dziwią się przyjeźdźcy.

Spacerując po osiedlu widzi się dużo psów uwiązanych, strzęgących mienia swych gospodarzy. Taki stan rzeczy jest naturalny. Chodzi jednak o to, że jest tu wiele (jeżeli nie więcej) psów biegających luzem — bezdomnych. Wałęsają się po ulicach, ścieżkach, krzakach...

Psy spacerują same lub z gospodarzami. Odpowiadają swych panów do pracy. Często widzi się, jak wraz z gospodarzami wchodzi do sklepu. I one oglądają towary!

Swojsko się czują psy wielkie i małe, różnego umaszczenia — białe, rude, czarne... na ulicach Kranto, Sodu, Miśko i in. Nikt nie twierdzi ewidentnie, jednak można z przekonaniem twierdzić, że takich "sierot" są dziesiątki.

Nieraz slyszalem, jak rodzice posyłają dzieci, na przykład, do sklepu. A dziecko ogląda się i odpowiada: "Mamo, boję się psów..."

— Włóczęgie się psy najwykasz czas niszczący — często mówią mieszkańcy osiedla. Jest to spostrzeżenie godne uwagi.

Kto wykaże inicjatywę?

Kazimierz URZUK

NA ZDJĘCIU A. Braziliński: "Zal mi mnych bezdomnych braci".

Ustawa Republiki Litewskiej nr I-533 z 7 lipca 1994 r.

O samorządzie terytorialnym

Rozdział III KOMPETENCJE INSTYTUCJI SAMORZĄDU

Artykuł 14. Przepisy ogólne

Kompetencje instytucji samorządu są samodzielne i są sędowane przez państwo.

Instytucje samorządu zgodnie z określonymi w niniejszej ustawie samodzielnymi kompetencjami mają swobodę działania, inicjatyw oraz podejmowania decyzji, na ile pozwalają Konstytucja Republiki Litewskiej, ustawy i przepisy wykonawcze. Poza tym w samorządach rozstrzygane są również problemy powstające przed członkami ich wspólnoty mieszkańców, których rozwiązanie nie zostało przydzielone do kompetencji instytucji państwowych.

Funkcje państwowe są sędowane samorządom na podstawie niniejszej i innych ustaw.

Instytucje samorządu, podejmując decyzje w kwestiach należących do zleconych przez państwo kompetencji, kierują się ustawami, uchwałami rady oraz innymi przepisami wykonawczymi.

Instytucje państwowe działają i kontrolują instytucje samorządu, realizując zlecone przez państwo funkcje, tylko w przypadkach i formach przewidzianych w ustawach.

Artykuł 15. Samodzielne kompetencje rady

Rada:

- 1) wybiera i odwołuje ze stanowiska mera i zastępcę mera

- 2) powołuje komitety, a w razie podjęcia decyzji również zarządy, administracyjnej i inne komitety, zmienia ich skład, zatwierdza zgłoszone przez mera kandydatury na przewodniczących komitetów i komisji;

- 3) ustala strukturę administracji, liczbę etatów, fundusz plac;

- 4) wyznacza kontrolera oraz jego zastępcę;

- 5) podejmuje decyzje w sprawie podziału terytorium samorządu na starostwa i określa ich granice;

- 6) zatwierdza regulamin rady;

- 7) zatwierdza przepisy działalności mera (zarząd, gdy go się tworzy) oraz kontrolera;

- 8) anuluje pełnomocnictwa radnych przed terminem w przypadkach i trybie określonym w ustawie o statusie radnego rady samorządu lokalnego;

- 9) zatwierdza budżet samorządu i sprawozdanie z jego wykonania;

- 10) zatwierdza tryb tworzenia oraz użytkowania funduszy i środków pozabudżetowych, sprawozdanie z ich użytkowania;

- 11) przydziela albo zobowiązuje mera (zarząd, gdy się tworzy) do przydzielenia dodatkowych środków budżetu samorządu;

- 12) zatwierdza ceny i taryfy za usługi, jakie świadczy mieszkańcom państwowym przedsiębiorstwa samorządu;

- 13) zatwierdza ogólną kwotę asygnowaną i fundusz plac, instytucji i organizacji utrzymywanych z budżetu samorządu;

- 14) w trybie określonym ustawowo ustala opłaty miejscowe;

- 15) podejmuje decyzje w sprawie zakładania, reorganizacji i likwidacji przedsiębiorstw na terenie samorządu, działających zgodnie z ustawą o przedsiębiorstwach;

- 16) podejmuje decyzje w sprawie zakładania, reorganizacji i likwidacji utrzymywanych z budżetu samorządu instytucji, przedsiębiorstw;

- 17) ustala wysokość opłat lub kompensat za wykonywane prace gruntowe, korzystanie z urządzeń, obiektów na terenie samorządu oraz zasobów naturalnych;

- 18) zatwierdza generalny plan rozwoju terytorium samorządu i jego zmiany, generalne schematy rozwoju i tworzenia miast i miasteczek;

- 19) w trybie ustawowym zakłada i utrzymuje chronione terytoria, obiekty krajoznawcze na terenie samorządu;

- 20) ustala tryb zawierania umów i porozumień samorządu z przedsiębiorstwami, instytucjami i organizacjami znajdującymi się na terytorium własnym i innych samorządów, innymi smorządami, przedsiębiorstwami zagranicznymi;

- 21) może przyznawać własne ulgi finansowe przedsiębiorstwom, tworzącym nowe miejsca pracy, zaspokajającym inne niezbędne potrzeby mieszkańców;

- 22) korzysta z kredytów bankowych, zaciąga i udziela pożyczek w trybie określonym ustawowo, określa warunki korzystania z kredytów bankowych oraz zaciągania i udzielania pożyczek przez instytucje wykonawcze samorządu;

- 23) rozpatruje kwestie zgłaszane przez radnych, podejmuje w ich sprawie postanowienia;

- 24) wysłuchuje sprawozdań mera (zarządu, gdy go się tworzy) oraz innych organów powołanych przez radę, interakcji radnych do urzędniczych administracji, kierowników przedsiębiorstw, organizacji samorządu oraz podejmuje uchwały w tej sprawie;

- 25) z własnej inicjatywy, na wniosek lub zażądanie przedstawicieli rady albo innych instytucji anuluje lub odwołuje sprzeczne z ustawami, postanowieniami rady i rady, decyzje i rozporządzenia rady, mera (zarządu, gdy jest tworzony) oraz innych instytucji samorządu;

- 26) zatwierdza przepisy ochrony zieleńców, utrzymania i czystości miast i miasteczek, handlu na targowiskach i inne, za których naruszenie ustawy przewidują odpowiedzialność administracyjną;

- 27) podejmuje decyzje w sprawie zrzeszania się w związkach samorządów i przystąpienia do międzynarodowych organizacji samorządowych;

- 28) zatwierdza symbole samorządu, składa wnioski dotyczące zatwierdzenia godła samorządu;

- 29) składa wnioski w sprawie zmiany granic terytorium samorządu.

Artykuł 16. Sędowane przez rząd kompetencje

Instytucje samorządu wykonują funkcje dotyczące metryki cywilnej, prowadzi rejestr przedsiębiorstw samorządowych i państwowych oraz kapitału prywatnego, organizacji społecznych, jak też mogą zarządzać parkami państwowymi (narodowymi i regionalnymi), organizować policję samorządową, ochronę cywilną i przeciwpożarową, realizować inne funkcje wynikające z ustawy.

Instytucje samorządu, spełniając zlecone przez państwo funkcje kierują się ustawami, wykonują uchwały rady.

Artykuł 17. Pełnomocnictwa i kompetencje mera

Mer przygotowuje porządek dzienny posiedzeń rady, zwołuje posiedzenia rady i przewodniczy na nich, koordynuje działalność komitetów i komisji rady, podpisuje decyzje w kwestiach należących do samodzielnych kompetencji i ma prawo niepodpisywania uchwał zarządu w kwestiach dotyczących kompetencji zleconych przez państwo, jeżeli jego zdaniem, te uchwały są sprzeczne z ustawami lub uchwałami rady.

Pracę mera regulują zatwierdzone przez radę przepisy.

Spełniając swe pełnomocnictwa mer:

- 1) reprezentuje lub upoważnia inne osoby do reprezentowania rady i zarządu w sądzie, stosunkach z innymi samorządami, instytucjami państwowymi lub państw obcych oraz samorządu, mieszkańcami samorządu;

- 2) zgłasza kandydatury zastępcy mera, przewodniczących komitetów, komisji, kierowników innych organów powołanych przez radę;

- 3) powołuje i odwołuje administra-

- 4) sporządza i zgłasza radzie do zatwierdzenia umowy i porozumienia z przedsiębiorstwami, instytucjami, organizacjami, znajdującymi się na terytorium własnym i innych samorządów, przedsiębiorstwami zagranicznymi oraz innymi samorządami;

- 5) organizuje kształcenie ogólne i dodatkowe wychowanie młodzieży, ogólne wychowanie dorosłych, troszczy się o kształtowanie kultury mieszkańców, rozwijanie kultury ogólnej i etnokultury, organizuje profilaktyczną ochronę zdrowia mieszkańców i zapobieganie zachorowalności, pielęgnację chorych, inwalidów i starców, troszczy się o stan sanitarny terytorium i przestrzeganie wymogów higieny oraz ochrony środowiska, rozwija przemysł czasowo-turystyczny mieszkańców;

- 6) organizuje opiekę, dogład i obsługę inwalidów, samotnych starych osób, imprezy charytatywne, w trybie określonym przez radę rozdziela zabrane środki i datki.

W ramach realizacji tych i innych przewidzianych w ustawach pełnomocnictw mer wydaje rozporządzenia.

Artykuł 18. Kompetencje zarządu

Jeżeli rada tworzy zarząd, to ma on następujące pełnomocnictwa:

- 1) na polecenie rady ustala ceny i taryfy za usługi, jakie świadczy mieszkańcom przedsiębiorstwa samorządu;

- 2) z upoważnienia rady rozdziela dodatkowe środki oraz inne zasoby budżetu samorządu;

- 3) organizuje analizę rozwoju terytorium, przygotowanie projektów ogólnych długoterminowych programów społecznych, kulturalnych, gospodarczych, inwestycyjnych, demograficznych, ekologicznych i innych;

- 4) organizuje realizowanie zatwierdzonych przez radę programów na terytorium samorządu;

- 5) organizuje opracowanie projektów planu generalnego terytorium, jego zmian, jak też szczegółowych planów;

- 6) kontroluje przestrzeganie wszelkich wymogów dotyczących budowy, rozszerzenia i rekonstrukcji obiektów, ochrony budynków i terytorium budów, krajoznawstwa, zabytków architektury i kultury;

- 7) przedkłada radzie do rozstrzygnięcia albo sam rozstrzyga kwestie projektowania i budowy obiektów infrastruktury społecznej i produkcyjnej, nadzoru, aby został usłuszny tryb ich eksploatacji, a w razie potrzeby — wykonywane funkcje inwestora;

- 8) opracowuje i przedkłada radzie do zatwierdzenia projekt budżetu, sprawozdanie z wykonania budżetu;

- 9) na podstawie zatwierdzonych przez radę przepisów tworzy fundusze pozabudżetowe;

- 10) kontroluje, czy prawidłowo i prawnie wykorzystywane są założone przez zarząd fundusze;

- 11) kontroluje, jak przestrzegane są przepisy rady, za których naruszenie przewidziano odpowiedzialność administracyjną;

- 12) w trybie określonym ustawowo, organizuje budowę, eksploatację pomieszczeń mieszkalnych, tworzy i prowadzi kolegi obywateli na otrzymanie pomocy państwa, wydzierzawia i sprzedaje pomieszczenia mieszkalne funduszu samorządu;

- 13) bada i analizuje procesy migracyjne, wspólnie z terytorialnymi gódkami pracy organizuje racjonalne zatrudnienie mieszkańców, podnosi kwalifikacje mieszkańców, ich przekwalifikowanie oraz roboty publiczne;

- 14) wspólnie z innymi instytucjami państwowymi organizuje i realizuje środki prewencyjne, ratowanie mieszkańców przed katastrofami, klęskami żywiołowymi, epidemiami, chorobami zakaźnymi, likwiduje ich skutki;

- 15) przygotowuje dla rady wnioski w sprawie zakładania, reorganizowania i lik-

widowania instytucji, przedsiębiorstw i organizacji utrzymywanych ze środków budżetowych samorządu;

- 16) zarządza, wykorzystuje i chroni mienie samorządu;

- 17) organizuje zgromadzenia mieszkańców, na których co najmniej raz do roku składa informacje o sprawach samorządu, jak też raz do roku i na żądanie składa przed radą sprawozdanie ze swej działalności.

Kompetencje zarządu regulują przepisy zatwierdzone przez radę.

Jeżeli zarząd nie tworzy się, to wszystkie pełnomocnictwa zarządu wykonuje mer.

Artykuł 19. Kompetencje starosty

Funkcje starosty regulują przepisy dotyczące jego działalności.

Starosta:

- 1) na polecenie mera przygotowuje i wnosi projekty rozporządzeń mera (decyzji zarządu, jeżeli się go tworzy) dotyczących spraw starostwa;

- 2) składa merowi zalecenia dotyczące opieki społecznej;

- 3) składa merowi propozycje dotyczące nadzoru chronionych terytoriów i obiektów krajoznawczych samorządu;

- 4) gromadzi dane statystyczne, należące do jego kompetencji;

- 5) wydaje zaświadczenia mieszkańcom starostwa o ich stanie majątkowym;

- 6) zwołuje zebrania mieszkańców starostwa;

- 7) organizuje opiekę nad cmentarzami;

- 8) gromadzi dane o zapotrzebowaniach na dzierżawę ziemi;

- 9) organizuje opłaty i ściąganie podatków lokalnych;

- 10) prowadzi księgi gospodarcze;

- 11) kontroluje i przedkłada samorządowi informacje o realizowaniu na terenie starostwa decyzji rady (zarządu, jeżeli się go tworzy), rozporządzeń mera;

- 12) rejestruje urodziny i zgony na wsi, wydaje zezwolenia na pogrzebani, w trybie ustawowym dokonuje czynności notarialnych;

- 13) spełnia inne funkcje zlecone przez mera (decyzję zarządu, jeżeli jest on tworzony).

Artykuł 20. Kompetencje kontrolera

Kontroler, nie przekraczając pełnomocnictw, określonych w ustawach Republiki Litewskiej i uchwałach rady nadzorczej, jak wykorzystywane są środki budżetu samorządu, czy prawnie, celowo i efektywnie eksploatuje się mienie samorządu, jak też własność państwa, powierzona samorządowi.

Działalność kontrolera regulują przepisy. Kontroler zgodnie ze swymi kompetencjami wydaje zarządzenia.

Kontroler sztabu kontrolera, przyjmuje do pracy i zwalnia pracowników służby (nie przekraczając asygnowanego budżetu i ustalonego funduszu plac);

- 2) przedstawia radzie wnioski dotyczące wykonania budżetu samorządu, wykorzystania środków i funduszy pozabudżetowych;

- 3) na wniosek rady, jej komitetów, mera (zarządu, jeżeli się go tworzy) lub z własnej inicjatywy organizuje sprawdzenia i rewizje w administracji, w państwowych i państwowo-akcyjnych przedsiębiorstwach, instytucjach, organizacjach samorządu;

- 4) zgłasza instytucjom samorządu wnioski i propozycje dotyczące wyników sprawozdań i rewizji;

- 5) wykonuje inne czynności, zapewniające uswanie ustalonych naruszeń.

Kontroler jest osobą prawną.

Rozdział IV PODSTAWY DZIAŁALNOŚCI EKONOMICZNEJ SAMORZĄDÓW

Artykuł 21. Własność samorządu

Podstawę działalności ekonomicznej samorządu stanowi własność samorządu.

Własność samorządu — to należący do samorządu na prawach własności majątek, którego funkcje właściciela sprawuje zgodnie z ustawami rada.

Obiekty własności samorządu określają ustawy.

Prawo własności samorządu powstaje poprzez:

- 1) przekazywanie w trybie określonym przez ustawy obiekty własności

państwowej na własność samorządu. W tym przypadku w ustawach mogą być określone warunki ograniczenia dysponowaniem takimi obiektami;

- 2) tworzenie nowych obiektów własności;

- 3) zawieranie transakcji albo w innych przypadkach określone przez ustawy.

Rada może sędować prawo zarządzania i eksploataowania konkretnych obiektów własności samorządu ukształtowanym przez siebie instytucjom lub podmiotom gospodarczym.

Artykuł 22. Stosunki majątkowe przy zmianie granic terytorialno-samorządowych Republiki Litewskiej

W razie likwidacji samorządu oraz zmiany granic jednostki terytorialno-administracyjnej Republiki Litewskiej, innemu samorządowi przydziela się tę część nieruchomości majątku samorządu, która znajduje się na przydzielonym terytorium; pozostały jego majątek i długi rozdzielają się między samorządy proporcjonalnie do podatków ściąganych od osób prawnych i fizycznych na przydzielonym terytorium do budżetu samorządu.

Spory majątkowe jednostek terytorialno-administracyjnych Republiki Litewskiej, zaistniałe z powodu reorganizacji granic jednostek terytorialno-administracyjnych, rozstrzyga sąd.

Artykuł 23. Finansowanie samorządu

Na zasoby finansowe samorządu składają się budżet samorządu, fundusze i środki pozabudżetowe.

Każdy samorząd ma samodzielny budżet. Budżet samorządu tworzy się i zatwierdza na 1 rok.

W roku budżetowym rada może zmieniać budżet i sporządzać dodatkowo budżet w tym samym trybie, w jakim jest on sporządzany i zatwierdzany.

Stosunki budżetu państwowego Litwy i budżetów samorządów regulują ustawa Republiki Litewskiej o strukturze budżetowej i ustawie Republiki Litewskiej o podatkach.

Dochody budżetu samorządu kształtowane są z dochodów z eksploatacji majątku stanowiącego jego własność, z podatków płaconych przez przedsiębiorstwa, instytucje i organizacje znajdujące się na jego terytorium oraz z innych źródeł dochodów przydzielonych im zgodnie z ustawami Republiki Litewskiej.

Jeżeli dochodów przydzielonych do budżetów samorządów nie wystarczy na pokrywanie ich potrzeb społecznych, to budżetom samorządów mogą być przyznawane subsydia z budżetu państwowego Litwy na realizowanie programów docelowych.

Dodatkowe dochody budżetów samorządów, uzyskane w trakcie wykonywania budżetu, jak też zaszczędzone wydatki pozostają samorządom.

Jeżeli dochody lub wydatki budżetów samorządów ulegają zmianie z powodu akcji uchwalonych przez instytucje państwowe Litwy, zmienione kwoty kompensowane są odpowiednio z budżetu państwowego Litwy lub budżetu samorządu. Kwoty kompensat uzgadniają zainteresowane strony. W razie zaistnienia sporu, ostateczną decyzję podejmuje sąd. Środki na realizowanie funkcji zleconych przez państwo są asygnowane z budżetu państwowego Litwy.

Fundusze i środki pozabudżetowe samorządu powstają z lokalnych opłat i innych źródeł dochodu. Tryb ustalania lokalnych opłat oraz tworzenia funduszy i środków pozabudżetowych samorządu określają ustawy.

Samorząd może korzystać z kredytów bankowych, zaciągać i udzielać pożyczek w trybie określonym przez ustawy.

Rozdział V STOSUNKI SAMORZĄDÓW Z INSTYTUCJAMI PAŃSTWOWYMI I ORGANIZACJAMI MIĘDZYNARODOWYMI

Artykuł 24. Stosunki samorządów z instytucjami państwowymi

Stosunki rad i instytucji wykonawczych samorządu z instytucjami państwowymi opierają się na Konstytucji i ustawach Republiki Litewskiej.

Instytucje samorządowe nie podlegają instytucjom państwowym.

(Dokończenie na str. 9)

O samorządzie terytorialnym

(Dokończenie ze str. 8)

W tych przypadkach, gdy sprawy związane z interesami samorządu rozpatrywane są przez instytucje państwowe, powinny one powiadomić o tym samorząd. Rada składa propozycje, które powinny rozpatrywać nadzórne instytucje państwowe.

Rząd i jego instytucje uzgadniają decyzje w kwestiach planowania terytorium państwa z samorządami i proponują zmiany granic samorządów z uwzględnieniem sugestii samorządów.

Rząd wspiera samorządy w przygotowaniu, doskonaleniu i przekwalifikowaniu pracowników samorządów.

Samorządy są informowane i konsultowane w instytucjach państwowych we wszystkich kwestiach dotyczących samorządów.

Artykuł 25. Reprezentowanie samorządów Republiki Litewskiej

Samorządy Republiki Litewskiej w Sejmie, stosunkach z prezydentem, w relacjach z organizacjami międzynarodowymi reprezentuje Republika. Stowarzyszenie Samorządów.

Rozdział VI
GWARANCJE PRAWNE
DZIAŁALNOŚCI SAMORZĄDÓW

Artykuł 26. Ogólne przepisy gwarancji prawnych działalności samorządów

Decyzje instytucji samorządowych, nie przekraczające ich kompetencji, są obowiązujące dla wszystkich przedsiębiorstw, instytucji i organizacji, znajdujących się na terytorium samorządu, jak też dla osób urzędowych i mieszkańców.

Określone w niniejszej ustawie prawa samorządu nie mogą być krepowane lub ograniczane, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawach Republiki Litewskiej.

Artykuł 27. Ochrona prawna działalności rad

Rady w kwestiach naruszeń swych uprawnień mają prawo zwracać się do sądu.

Artykuł 28. Nadzór prawny nad działalnością instytucji samorządowych i osób prawnych

Czy samorządy przestrzegają Konstytucji i ustaw Republiki Litewskiej, czy wykonują ich prawa i obowiązki, w tym w trybie określonym przez ustawy nadzór nad przedstawicielami rad.

Skargi obywateli w sprawie nadzoru lub biurokracji osób urzędowych samorządu badają kontrolery Sejmiku, których pełnomocnictwa określa ustawa o kontrolerach Sejmiku.

Akty i czynności rad, ich instytucji wykonawczych oraz osób urzędowych, naruszające prawa obywateli i organizacji, mogą być zaskarżone w sądzie.

Artykuł 29. Atrybucja i biurokracja samorządów

Za godło samorządu uważane jest:

godło centrum samorządowego. Samorząd, nie posiadający własnego godła, używa godła państwowego.

Godło samorządu używane jest na herbach, pieczęciach, szyldach i firmowych blankietach określonych samorządów.

Biurokracja samorządów prowadzona jest w języku litewskim i powinna odpowiadać określonym przez państwo wymaganiom biurokracji.

Artykuł 30. Wprowadzenie bezpośredniego zarządzania na terytorium samorządu

Na terytorium samorządu, ale nie dłużej niż do końca kadencji, uchwałę Sejm może być wprowadzone zarządzanie bezpośrednie. Po wprowadzeniu zarządzania bezpośredniego rada samorządu i ukształtowane przez nią instytucje wykonawcze tracą swe pełnomocnictwa.

Zarządzenie bezpośrednie może być wprowadzone, jeżeli:

- 1) instytucje samorządowe swymi działaniami dokonują zamachu na integralność terytorium i ustroj konstytucyjny państwa;
- 2) sądy ustalają, że rada nie przestrzega Konstytucji Republiki Litewskiej, stala narusza ustawy;
- 3) rada nie wybiera mera, zastępcę mera i nie ukształtowała instytucji samorządowej w czasie określonym w niniejszej ustawie lub trykrotnie nie zbiera się na zwłokę przez mera posiedzenie;
- 4) mer i rada nie przestrzegają przepisów części trzeciej artykułu 9 niniejszej ustawy.

Wniosek w sprawie tymczasowego wprowadzenia bezpośredniego zarządzania może złożyć w Sejmie rada Republiki Litewskiej, natomiast orzeczenia co do zasadności takiego wniosku przedstawia Sejmowi sejmowy Komitet Samorządów.

Przyjmując uchwałę w sprawie tymczasowego wprowadzenia bezpośredniego zarządzania, Sejm ustala nową datę wyborów do rady samorządu.

Bezpośrednie zarządzanie samorządu zgodnie z ustawą Republiki Litewskiej "O bezpośrednim zarządzaniu jednostkami administracyjno-terytorialnymi" realizuje rada Republiki Litewskiej.

Artykuł 31. Uprawnomocnienie ustaw

Ustawa ta wchodzi w życie w pierwszym dniu po przeprowadzonych wyborach do rad samorządów Republiki Litewskiej. Po uprawnieniu tej ustawy tracą moc ustawy Republiki Litewskiej o podstawach samorządu terytorialnego.

Ogłaszam i ustawę przyjętą przez Sejm Republiki Litewskiej.

Prezydent republiki
Algirdas BRAZAUSKAS

Uchwała Sejmu Republiki Litewskiej

nr I-542 z 14 lipca 1994 r.

O uprawnomocnieniu ustawy Republiki Litewskiej o samorządzie terytorialnym

Sejm Republiki Litewskiej postanawia:

1. Ustalić, że po uprawnieniu ustawy Republiki Litewskiej o samorządzie terytorialnym inne ustawy i akty prawne oraz uchwały rad obowiązują o tyle, o ile nie są one sprzeczne z ustawą o samorządzie terytorialnym, i w ciągu miesiąca od przyjęcia tej ustawy powinny być uznane za nieprawne, nie mające mocy albo uzgodnione z przepisami ustawy o samorządzie terytorialnym.
2. Zalecić rządowi Republiki Litewskiej:

1) do 1 września 1994 r. przygotować i przedłożyć Sejmowi do rozpatrzenia projekt ustawy Republiki Litewskiej o stolicy Wilnie;

2) do uprawnienia się ustawy o samorządzie terytorialnym opracować wzorcowy statut rady samorządu;

3) zorganizować inwentaryzację należącego do miast, osiedli rejonów i zarządzanego przez nie majątku nieruchomości i przygotować się do przekazania go na podstawie protokołów nowym samorządom;

4) zażądać, aby merowie i starostowie miast, osiedli, gmin rejonów po ustaniu pełnomocnictw rad, przygotowali i przekazali do archiwów państwowych wszystkie dokumenty na wszystkie przechowanie według zawieszonych nomenklatur.

3. Polecić sejmowemu Komitetowi Samorządów przygotowanie projektu ustawy o podstawowych przepisach działalności Związku Samorządów Republiki Litewskiej i przedstawić go do 1 listopada 1994 r. Sejmowi do rozpatrzenia.

Zastępca przewodniczącego
Sejmu Republiki Litewskiej
Juozas BERNATONIS

DZIENNIK SZTUKI

Festival Kwartetów Smyczkowych

W tym roku zorganizowany został w Wilnie po raz siódmy i przebiega w odrestaurowanej w ub. sezonie Filharmonii Narodowej. Wystąpiły już kwartety z Hamburga i Tallinna. Dziś zaprezentuje się Kwartet Litewski z utworami Beethovena, Szostakowicza i A. Szenderowa, byłego winiarnia, obecnie mieszkającego za granicą (wystąpi również jako wykonawca swego utworu – partia klawesynu). We czwartek – występ zespołu ze Szwecji. Atrakcyjnie zapowiada się zamknięcie festiwalu, w którym uczestniczyć będą trzy kwartety litewskie – Wileński, Litewski i M.K. Čiurlionis, a także goście szwedzcy.

Bytautė Pajedienė 35 lat poświęciła dokumentalistyce

W czasach, gdy do kina chodzilo się systematycznie, a starano się w miarę możliwości sprowadzać filmy ambitne, projekcje ich poprzedzały kroniki filmowe. Jeśli litewskie, częściej okrywane nazwiskiem Bytautė Pajedienė. Reżyserka w ciągu 35 lat rejestrowała najważniejsze, ważne i codzienne wydarzenia z życia Litwy, w tym przy różnych okazjach o zespole, redagującym nasz dziennik.

O tym, jak powstawały jej filmy, opowie dziś sama reżyserka podczas spotkania z widzami w kinie "Litauva" (pocz. o godz. 20).

W przeddzień jubileuszowym

25 lat liczy Kwiecień Chór Państwowy kierowany przez Petrasa Bingelisa. Trudno dziś wyobrazić wielkie wydarzenia muzyczne bez udziału tego zespołu. Zwłaszcza ścisła współpraca łączy go z Litewską Orkiestrą Narodową. Właśnie w najbliższą sobotę, w ramach koncertów jubileu-

zowych chórów, oba te zespoły oraz soliści wystąpią w Filharmonii. Wykonane zostanie jedno z największych romantycznych dzieł Mendelssohna – oratorium "Eliasz".

Jako prezent jubileuszowy można potraktować najbliższe tournée chóru kowieńskiego do krajów Ameryki Łacińskiej.

Słynny skrzypek z Wilna

Wczoraj na ścianie domu przy ul. Skopówka nr 4 odsłonięta została tablica, upamiętniająca imię wielkiego skrzypka Jaschy Heifetza, który przyszedł na świat w 1901 roku w Wilnie, w wieku trzech lat rozpoczął naukę gry na skrzypkach pod kierunkiem swego ojca. Po raz pierwszy wystąpił publicznie w 1907 r. w Kownie grając Koncert e-moll Mendelssohna i Kaprys Paganiniego.

Kształcił się w Konserwatorium Petersburskim, objechał wiele krajów świata, podbijając widownię swym niezwykłym wirtuozostwem, fenomenalną techniką skrzypcową.

Osiadł na stałe w USA. W Los Angeles w 1975 roku utworzone katedrę muzyki jego imienia, współpracował jako kompozytor w Hollywood, słynni kompozytorzy dedykowali mu swe utwory, dokonywał transkrypcji skrzypcowych dzieł wielkich twórców. Pozostały po Jaschy Heifetzu liczne nagrania z towarzyszeniem najslawniejszych orkiestr świata.

Na ekranie "Andriej Rublow"

Główny film Andrieja Tarkowskiego "Andriej Rublow" stał się już swiata legendą. Nakręcony w roku 1966 przez kinematografistów rosyjskich wyświetlany był w wielu państwach. Już w Wilnie mają okazję obejrzeć go w sali video przy ul. Ozo (Świeżkie), dz. 18. Jak wskazuje nazwa, ma to opowieść o genialnym malarzu rosyjskim XIV – XV w., a jednocześnie jest to rozważanie o iście ojczyzny, wierze i nadziei. W roli głównej Anatolij Solonichin.

Inf. własne

TELEWIZJA

ŚRODA, 28 WRZEŚNIA

LTV
7.45 – Na dzień dobry. 18.00 – Wiadomości. 18.10 – Słowo chrześcijańskie. 18.30 – Puchar Koraci w koszykówce: "Lavera" (Kaunas) – "Galatasaray" (Turcja). 20.00 – Koncert laureatów TV konkursu "Piosenka-pioseneczka-94". 21.00 – Panorama. 21.35 – Archiwa historyczne. 22.10 – Festiwal "Lato Neringi-94". 22.55 – Poezja B. Baltuskaitytė. 23.15 – Wiadomości wieczorne.

BAŁTYCKA TV
7.30 – Horoskop. 7.35 – Serial "Tak świat się kręci". 8.30 – Serial "Granica polski". 9.00 – Prosepe. 9.20 – Godzina CNN. 18.30 – Serial "Granica polski". 19.00 – Serial "Tak świat się kręci". 19.30 – Puchar Koraci w koszykówce: "Sakalai" (Wilno) – "Chipta Panionios" (Ateny, Grecja). 20.00 – Podczas przerwy – Przegląd LLK. 21.30 – Piłka nożna. Liga Mistrzów: Galatasaray SK – Manchester United. Podczas przerwy – Nowości bałtyckie. 23.20 – Godzina CNN. 24.00 – Dziś i jutro na ekranie.

LITPOLINIER TV
7.00 – Poranne koło. 9.00 – Serial "Dzika róża". 9.25 – Ekspedycja "Afryka 1994-1995". 15.00 – Film anim. 15.50 – Film anim. 16.05 – Film anim. 16.40 – Spółka TVR "Mir". 17.00 – Dziennik. 17.20 – Ekspedycja "Afryka 1994-1995". 18.00 – Godzina szczytu. 18.25 – Serial "Dzika róża". 18.55 – Klub "Białe Papugi". 19.40 – Dobranoc. 19.55 – Muzyka. 20.00 – Puchar Koraci "Sakalai" (Wilno) – "Chipta Panionios" (Ateny, Grecja). 21.30 – Liga Mistrzów "Galatasaray" (Turcja) – "Manchester United" (Anglia).

TELE-3
7.30 – Nowości NBC. 8.00 – Tytko dla dzieci. 8.40 – Muzyka. 9.00 – Serial "Santa Barbara". 9.50 – Wszystko dla śmiechu. 10.10 – Lekcja jeź. ang. 12.55 – Lekcja jeź. ang. 14.00 – Dziś. 14.30 – Biznes "Financial Times". 21.15 – 0.00 – Magazyn podróży. 18.30 – Program z Jurorka. 19.00 – Najświeższe wiadomości. 19.20 – Film anim. 19.40 – Serial "Santa Barbara". 20.35 – Wiadomości. 20.45 – Tytko dla dzieci. 21.10 – Muzyka. 21.25 – Lekcja jeź. ang. 21.30 – Film dok. 22.00 – Film "Buntownik". 22.45 – Muzyka. 24.00 – Wiadomości.

WILEŃSKI TV
7.15 – Film fab. 8.55 – Film "Wizyta u Minotaura" (3). 10.15 – Film anim. 18.50 – Dziś w nocy. 19.00 – Film "Początek buduj" (3-4). 21.40 – Komedia krótkometrażowa "Białokory", "Elektryczny dom". 22.45 – Nowości postmuzyki. 23.00 – MTV.

TVP-1
10.00 – Wiadomości. 10.10 – Dla dzieci. 10.25 – Domowe przedszkole. 10.50 – Porozmawiamy o dzieciach. 10.55 – Język angielski. 11.00 – "Słoneczny patrol" – serial prod. USA. 12.00 – Od niemowlaka do przedszkolaka. 12.30 – Sztuka, niesztuka "Artysta niemowlaki". 12.55 – Nasze pastuchy. 13.00 – Wiadomości. 13.10 – Agrobiznes. 13.15 – Telewizja edukacyjna. 16.00 – Muzyka młodzieżowa. 16.30 – Raj – magazyn młodzieżowy. 17.00 – "Moda na sukces" – serial prod. USA. 17.25 – Dla dzieci. 18.00 – Telexpress. 18.20 – Milard w rozumie – teleturystyka. 18.45 – Polska kronika ogólna. 19.05 – "Słoneczny patrol" – serial prod. USA. 20.00 – Wieczornik. 20.30 – Wiadomości. 21.10 – "Wiatr ze wschodu" – film fab. prod. franc. 23.05 – Puls dnia. 23.20 – "Rymen i kwiat" – opowieść o Zbigniewie Jasińskim – film dok. 24.00 – Wiadomości. 0.20 – "Ucieczka do nowego świata" (1) – film fab. prod. USA. 1.55 – Magazyn muzyczny. 2.20 – Publicystyka kulturalna.

CZWARTEK, 29 WRZEŚNIA

LTV
7.45 – Na dzień dobry. 18.00 – Wiadomości. 18.15 – Wiadomości (ros.). 18.25 – Dla dzieci. 19.00 – Rząd postanowił... 19.20 – Program ekonomiczny "Aktualności". 19.50 – Kina towarzyszące TV. 20.20 – Program sportowy "22". 21.00 – Panorama. 21.35 – Kawiarnia Konrada. 22.40 – Serial fant. "Po drugiej stronie rzeczywistości". 23.15 – Wiadomości wieczorne.

LITPOLINIER TV
7.00 – Poranne koło. 9.00 – Serial "Dzika róża". 9.25 – Ekspedycja "Afryka 1994-1995". 15.00 – Dziennik. 15.25 – Film anim. 15.50 – Film anim. 16.05 – Film anim. 16.40 – Spółka TVR "Mir". 17.00 – Dziennik. 17.20 – Cztery koła. 17.40 – Program muz. "Wszystko". 18.00 – Godzina szczytu. 18.25 – Muzyka. 18.30 – Puchar mistrzów Europy. "Zalgris" (Kowno) – "Scavolini Basket" (Pessaro, Włochy). 20.00 – Dziennik. 20.30 – Pogoda. 20.35 – Serial "Dzika róża". 21.00 – Loteria "Milion". 21.30 – Film "Słoneczna". 23.35 – Dziennik. 23.45 – Ekspres prasowy.

BAŁTYCKA TV
na kanale Litpolinier TV:
18.30 – Koszykówka. Puchar mistrzów Europy. "Zalgris" (Kowno) – "Scavolini Basket" (Pessaro, Włochy).

TELE-3
7.30 – Nowości NBC. 8.00 – Tytko dla dzieci. 8.25 – Muzyka. 9.00 – Serial "Santa Barbara". 9.50 – Film dok. 10.20 – Lekcja jeź. ang. 13.55 – Lekcja jeź. ang. 14.09 – Dziś. 14.30 – Biznes "Financial Times". 21.15 – Magazyn podróży. 18.30 – Program z

Telsz. 19.00 – Najświeższe wiadomości. 19.20 – Film anim. 19.40 – Serial "Santa Barbara". 20.35 – Wiadomości. 20.45 – Tytko dla dzieci. 21.10 – Muzyka. 21.25 – Lekcja jeź. ang. 21.30 – Film dok. 22.00 – Serial "Barney Barnato". 23.00 – Muzyka. 24.00 – Wiadomości. 0.10 – Muzyka.

WILEŃSKI TV
7.15 – Film "W białym mieście". 9.05 – Film "Wizyta u Minotaura" (4). 10.15 – Film anim. 18.50 – Dziś w nocy. 19.00 – Film "Neutralne wody". 21.00 – Film "Dementia". 23.25 – Nowości postmuzyki. 23.00 – MTV.

TV POLONIA
10.00 – Wiadomości. 10.15 – Na polską nutę – program dla dzieci. 11.00 – "Kuchnia polska" (2) – serial. TVP. 12.00 – Podróż do Polski. 12.30 – Koncert żywcem. 13.00 – Wiadomości. 13.15 – Magazyn gospodarczy. 13.45 – Program rozrywkowy. 14.05 – Adaptacja literatury: "Wierna rzeka". 16.30 – Historia Polskiego Radia. 17.00 – "Złoty czas", program katolicki. 17.30 – Panie na planie. 18.00 – Telexpress. 18.15 – "Do przerywy 0:1" – serial dla młodzieży. 18.40 – Kreskówki. 19.00 – "Noc i dzień" (4) – serial TVP. 20.00 – Tak, jak w kinie. 20.20 – Dobranoc. 20.30 – Wiadomości. 21.00 – Publicystyka. 21.15 – Studio kontakt. 21.30 – Magazyn polonijny. 21.45 – "Tata, a Marcin powiedział". 22.00 – Panorama. 22.30 – Spektakl, który lubię i pamiętam – Andrzej Drawicz. Niektóre Erdman "Samobójca". 1.15 – "Poza układem" – film o tematyce sportowej. 2.05 – "Pegaz".

TVP-1
10.00 – Wiadomości. 10.10 – Mama i ja. 10.25 – Domowe przedszkole. 10.50 – Porozmawiamy o dzieciach. 10.55 – Język angielski. 11.05 – "Zar tropików" – serial prod. USA. 12.00 – Gotowanie na ekranie. 12.20 – To jest talizman – oczko w prawo. 12.30 – Kwadrans na kawę. 12.45 – Żyć bezpiecznie. 13.00 – Wiadomości. 13.10 – Agrobiznes. 13.15 – Telewizja edukacyjna. 16.00 – Muzyka młodzieżowa. 16.30 – Dla dzieci. 17.00 – Dla młodych widzów: "Odział specjalny" – serial prod. ang. 17.25 – "Gdzie jest Waldek?" – serial anim. prod. ang. 18.00 – Telexpress. 18.20 – "Filmidz" – magazyn filmowy. 18.40 – Tak jest świat. 19.05 – "Malecudo" – serial prod. USA. 19.30 – Program red. katolickiej. 20.00 – Wieczornik. 20.30 – Wiadomości. 21.10 – "Zar tropików" – serial prod. USA. 22.05 – Tytko w Jedyce. 22.50 – Magazyn – program satysficzny. 23.00 – Dziennik zrywany. 23.10 – Szwajkier – program wojkowy. 23.25 – "Pegaz". 24.00 – Wiadomości gospod. 24.05 – Tytko w Jedyce. 24.10 – "Odział nad Cistą" – dramat spol. węgierskiej. 2.20 – Publicystyka kulturalna.

SPORT

WOKÓŁ PIŁKI NOŻNEJ

* Na 56 stadionach zostaną rozegrane kolejne mecze europejskich pucharów w piłce nożnej. Już tradycyjnie rywalizacja odbywać się będzie w trzech dniach: wtorek był przeznaczony na mecze Pucharu UEFA (30 spotkań plus po jednym w środę i czwartek), środa — na Ligę Mistrzów i czwartek — na Puchar Zdobywców Pucharów.

W pucharowych szrankach pozostały trzy polskie drużyny. We wtorek "Górniki" Zabrze podejmował "Admirę Wacker" Wiedeń, a GKS Katowice wystąpił w Salonikach przeciwko piłkarzom "Arisu". Natomiast ŁKS w czwartek grał będzie z FC Porto. Jutro w ramach rozgrywek o PZP wileński "Žalgiris EBSW" w rewanżowym spotkaniu zmierzy się na wyjeździe z holenderskim "Feyenoordem". W pierwszym meczu w Wilnie zanotowano remis — 1:1.

* Nowym trenerem piłkarskiej reprezentacji Ukrainy został J. Sabo. Poprzedni selekcjoner O. Bazylewicz zrezygnował z pełnionej funkcji po niespodziewanej porażce w eliminacjach mistrzostw Europy 0:2 z Litwą.

* W Moskwie, w wieku 55 lat, zmarł znany piłkarz moskiewskiego "Dynamo" i reprezentacji ZSRR I. Cyslenko. W ciągu 13 lat rozegrał w klubie 228 meczów i strzelił 68 bramek, natomiast w reprezentacji wystąpił 53 razy zdobywając dla niej 20 goli. Cyslenko uczestniczył w dwóch finałowych turniejach mistrzostw świata i raz w mistrzostwach Europy.

TRIUMF WŁOCHÓW

Szóstka włoskich motocyklistów odniosła zdecydowane zwycięstwo w zakończonych w Tulsie (USA) międzynarodowej sześciodniowej FIM. Włosi zdobyli tytuł drużynowego mistrza świata i odebrali ubiegłorocznym mistrzom świata Polakom główną nagrodę — Puchar Przechodni World Trophy. — Drugie miejsce zajęła Szwecja, a trzecie Czechy. Reprezentacja Polski zajęła 15 miejsce.

TENISOWE RANKINGI

ATP podał aktualną listę najlepszych tenisistów świata. W czołówce bez zmian (w nawiasach suma zarobków): P. Sampras (USA, 2.106.312 dol.), M. Stich (Niemcy, 1.216.591), G. Harnisewicz (Chorwacja, 975.703), S. Bruguera (Hiszpania, 1.421.074), S. Edberg (Szwecja, 1.100.686).

W rankingu tenisistek WTA czołowa szóstka wygląda tak: S. Graf (Niemcy, 1.461.980 dol.), A. Sanchez-Vicario (Hiszpania, 2.054.665), C. Martinez (Hiszpania, 1.055.692), M. Navratilova (USA, 525.132), M. Pierce (Francja, 455.414), J. Novotna (Czechy, 567.119).

PRZY SZACHOWNICACH

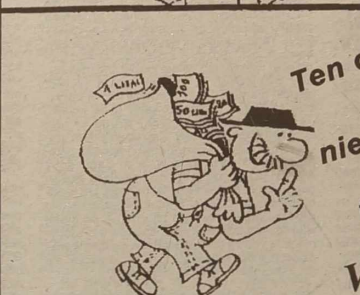
Porazka mistrza świata (wersja FIDE) A. Karpowa (Rosja) była sensacją pierwszych (z dwu) partii meczów półfinałowych turnieju szachowego Interpol-94 w Tilburgu. Porażkę przegrali czarnymi ze swym rodakiem J. Bariejewem. W drugim półfinałowym meczu W. Iwanucki (Ukraina) zremisował w pierwszej partii z reprezentującym jednocześnie Rosję i Hiszpanię W. Sawowem.

G. Kamsky (USA) i V. Anand (Indie) wygrywając piątą partię półfinałowych meczów pretendentów do szachowego mistrzostwa świata (wersja PCA) w Linasie są bardzo bliscy awansu do finału. Kamsky prowadzi z N. Shortem (Anglia) — 4:1, zaś Anand z M. Adamsem (W. Brytania) — 4:5-0:5. Aby awansować do finałowego meczu pretendentów trzeba zdobyć 5,5 pkt.

Po 14 rundzie turnieju pretendent do tytułu mistrzyni świata prowadzi Z. Polgar — 8,5 pkt z 13 możliwych przed M. Cziburdanidze (Gruzja) — 7,5 pkt z 12.

REKORD ŚWIATA

Podczas Berlińskiego Maratonu odbyły się mistrzostwa świata osób niepełnosprawnych. W grupie niedowidzących zwyciężył Polak W. Kłolski, który czasem 2 godz. 33 min. 09 sek. poprawił o 43 sek. rekord świata należący dotychczas do Francuza J. Caletta.

AGE

VOLMETA

Skupujemy od przedsiębiorstw i poszczególnych osób

Z Ł O M
metali żelaznych i stali nierdzewnej

Prosimy zwracać się:

Naujoji Vilnia —	tel. (8-22) 67-35-10
Aukštėjė Paneris —	tel. (8-22) 64-01-41
Kaunas —	tel. (8-27) 23-80-78
Klaipėda —	tel. (8-261) 3-20-33, 7-05-66
Panovėžys —	tel. (8-254) 6-20-05
Šiauliai —	tel. (8-214) 5-57-02, 9-40-78
Rokiškis —	tel. (8-278) 5-29-78
Alytus —	tel. (8-235) 5-76-24
Biržai —	tel. (8-225) 5-10-72
Tauragė —	tel. (8-246) 5-25-72
Varėna —	tel. (8-260) 5-10-79
Rej. akmeniskis —	tel. (8-295) 4-68-60
Jonava —	tel. (8-219) 5-26-60
Dukstas —	tel. (8-229) 5-14-12
Marijampolė —	tel. (8-243) 7-28-91
Kėdainiai —	tel. (8-257) 5-03-63
Utena —	tel. (8-239) 4-87-22
Šilutė —	tel. (8-241) 5-16-59.

Z klientami rozliczamy się od razu.

NASZA REKLAMA

SZANOWNNI PAŃSTWO!

Reklamę, zamieszczoną w "Kurierze Wileńskim" przeczytają prenumeratorzy w ponad 20 państwach Europy, Ameryce, Australii. Przyjmujemy reklamę do polskiej gazety "Trybuna" i wydawanej w Niemczech rosyjskiej gazety "EZ" (Espona) (entp), a także do krajów WNP i bałtyckich.

REKLAMA O TREŚCI KOMERCYJNEJ.

Przy wielokrotnym powtórzeniu — rabat do 20 proc. Przy podaniu reklamy na 1/2 strony gazetowej i większej objętości — rabat do 40 proc.

REKLAMA O TREŚCI NIEKOMERCYJNEJ

Ogłoszenia o poszukiwaniu pracy — bezpłatne. Reklamę można zamówić zarówno w Domu Prasy od 9.00 do 17.00, jak też pod adresem: Gedimino pr. 46 — 1, od 9.00 do 19.00, Gedimino pr. 2. **Zamieszczajcie reklamę u nas, a nie póżajciecie!** Szczegółowa informacja pod adresem: Laisvės pr. 60, 11 piętro, dział komercyjno - organizacyjny, tel. 42-69-63, 61-53-43, 61-45-35, 22-58-14, fax 42-72-65.

SPRZEDAJEMY

AKUMULATORY

3ST-155, -215, 6ST-60, -75, -90, -182, 6MTS-9

Gwarancja 18 miesięcy.

Vilnius, 62-58-82, 61-88-47.

(Zam. 641)

KUPUJEMY I SPRZEDAJEMY WALUTĘ codziennie od godz. 9.00 do 20.00. Vilnius, Vrublevskio 2, obok pl. Kadetnalnego, tel. 72-7017.

(Zam. 807)

NAPRAWIAM telewizory nowych modeli, instaluję PAL-dekodery, bloki decymetrowe. Dotyż gwarancję. Tel. 44-88-37 od godz. 12.

(Zam. 934)

W TRYBIE PILNYM pomagamy w załatwianiu dokumentów do Rosji, Holandii (Utricht). Korzystne podróże komercyjne w soboty na trasie: Wilno — Warszawa — Moskwa — Wilno. Licencja nr 000011. Vilnius, tel. 61-31-42, 61-31-06.

(Zam. 819)

KUPIE dolary USA i marki niemieckie. Vilnius, tel. 35-40-27.

(Zam. 855)

Sklep jubilerski

SKUPUJE I SPRZEDAJE wyroby jubilerskie, kupuje złoto, platynę, order Lenina, platina, srebro techniczne. Rozliczamy się od razu! Zwracać się: Naugarduko 30, Vilnius, tel. 26-15-56. (Zam. 862)

SPRZEDAM

dolary USA i marki niemieckie. Vilnius, tel. 75-25-74. (Zam. 856)

SKUPUJEMY

żłom, aluminium, duraluminium. Trakai, tel. (8-238) 5-25-69 od godz. 17 do 22. (Zam. 923)

SPRZEDAM

Jednopołożowe mieszkanie w Niemczech. Vilnius, tel. 57-23-44 od godz. 18-23. (Zam. 926)

ZATRUDNIĘ

do opieki nad dziećmi (Gdańsk) dziewczynę. Listy kierować pod adres: ul. Żurucio 21-37, 2043 Vilnius. (Zam. 932)

WYKONUJĘ I USTAWIAM różne pomniki z kamienia. Robię ogrodzenia. Vilnius, tel. 46-20-76, 23-75-26. (Zam. 789)

SKUPUJEMY ZŁOTO PLATYNĘ ROZLICZAMY SIĘ OD RAZU!
Pracujemy każdy dzień od pon. 9 do 20. Vrublevskio 2, obok placu Kadetnalnego. Vilnius, tel. 22 70 17

KALENDARIUM

* Środa (28.09) jest 271 dniem 1994 r. Do końca roku 94 dni.
* Znak Zodiaku — Waga.
* Imieniny: Heliodora, Luby, Marka, Wacława.
* Wschód Słońca — 6.16, zachód — 18.05.
Długość dnia — 11 godz. 49 min.
* Kąt słońca. Ostatnia kwadra — 2 godz. 24 min.

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 28 września zachmurzenie z przejaśnieniami, krótkotrwałe opady, wiatr zachodni, umiarkowany. Temperatura 13-15 stopni ciepła.

W ciągu następnych dwóch dni lokalne opady. Temperatura w nocy 6-11, w dzień 9-14 stopni ciepła.

Dyżurni wydania:

Łucja BRZOSKOWSKA
Zbigniew MARKOWICZ
Kryszyna RUCZYŃSKA
Kryszyna BOGDANOWICZ
Antonina MISZCZUK
Anna RZEWUSKA

KURIER Wileński

Dziennik społeczno-polityczny Sejmu i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

OGŁOSZENIA I REKLAMĘ DO "KURIERA WILEŃSKIEGO" PRZYJMUJEMY SIĘ.

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ
Nasz adres: Laisvės pr. 60, 2056 Vilnius, Lietuvos Respublika Kod 67218
Cena 35 ct (w Polce - 1000 zł) SL 322
Drukuję Państwowe Przedsiębiorstwo "Spauda"

W Domu Prasy (al. Laisvės 60, piętro 11, pokój 1114, tel. 42-69-63, fax 42-72-65) w dniach pracy od godz. 9 do 17, jak też pod adresem w WILNIE (od godz. 9 do 19):

TELEFONY: redaktor — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny — 42-79-49, sekretariat — 42-79-50. DZIAŁY: polityczny — 42-78-63, ekonomiczny — 42-78-54, problemów społecznych — 42-78-72, aktualności krajowych — 42-79-64, 42-90-83, zagranicznych — 42-79-55, życia wsi — 42-79-68, 42-78-90, prawa i legislacji — 42-75-78, szkolnictwa i młodzieży — 42-79-73, 42-69-86, stołeczny — 42-79-77, handlu, usług, "Magazyn rodzinny" — 42-79-56, kultury — 42-72-84, literatury i sztuki — 42-79-88, listów i interwencji — 42-69-65, reklamy i ogłoszeń — 42-69-63. Korespondenci: na rejon wileński — 42-78-90, 45-03-95, sołeczniczy — 42-78-90, świeciański — 44-21-48, trocki i szyrwinski — 62-62-87, fotokorespondenci — 42-90-81, tłumacze — 42-90-60, 42-72-71, stylści — 42-72-92, maszyniści — 42-72-72.

* al. Gedimino 46-1;
* al. Pylino 26;
* al. Gedimino 2;
Pocztą Centralną.

* W oddziałach łączności:
* nr 41, Gerovė 29;
* nr 48, Kojalavičius 131;
* Bulvydiškės;
* Kalvėnai;

* Mickūnai;
* Nemenčinė;
* Nemenis;
* Paberžė;
* Pagėgiai;

* Radaminis;
* Salninkai;
* Sudėvė;
* W Kownie:
al. Biržų 8.